

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-50

SLOVENECE

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarata (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petstvarata (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenredni nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 28.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

Našim Nemcem.

Čim bolj se bliža mesec september, ki bo prinesel napovedana pogajanja med ministrskim predsednikom in parlamentarnimi strankami zaradi vstopa v vladno večino, pred katero po- loži vlada v jeseni ogromno delo, pred vsem obrambno in finančno reformo, tem hujša mrzlica stresa nemškonacio- nalne šoviniste ob sami misli, da bi se znalo v dunajski vladi pod pritiskom sedanjih razmer vendarle kaj zasukati. Prišel je čas, je rekel pred nekaj dnevi dr. Kramar, da se mora s Čehi raču- nati in ministrski predsednik Gautsch sam je priznal, da si ne more misliti že sedaj avstrijske vlade, v kateri ne bi sedeli zastopniki tako visoko kul- turnega in močnega naroda kakor je češki narod. V ta namen potuje tudi ministrski predsednik v Prago, da si pripravi nekoliko tla za jesensko dr- žavnoborsko zasedanje.

Prišel je pa tudi čas, ko mora av- strijska vlada tudi s Slovenci računati. Graški list »Tagespost« je predvčerajš- njim prinesel uvodni članek, v katerem se spoditika nad dr. Verstovškom, ker je ta označil stališče Slovencev na- sproti Gautschevi vladi in opozoril na napačno mnenje, da so se Slovenci že odločili za sedanjo vladno. List pravi, da stoje Nemci na straži in da pazno čujejo, da ne bo dala vlada nobene kupnine Jugoslovanom za njihovo pod- piranje sedanje vlade.

Sicer listi ne delajo politike, vsaj pri discipliniranih strankah ne, to je stvar državnoborskih strank samih, ampak pri nemških nacionalcih je že stara navada, da se puste popolnoma vladati od svojih žurnalov. Naj se raz- vijejo v jeseni parlamentarne razmere kakorkoli, eno je pribiti, slovenska de- legacija bo imela pred očmi vselej rav- nopravnost obmejnih Slovencev. Če imenuje to zahtevo nemški nacionali- zem, kupčijo ali politiko postulatov ali karkoli, je to povsem irelevantno. Slovenska delegacija bo položila račun na mizo, račun, ki govori o neznosnih krivicah, pod katerimi krive svoje hrb- te že desetletja koroški in štajerski Slo- venci, račun, ki bo moral biti prej ali slej poravnan.

Koroška! Težko da bi se dobil v Avstriji še kak kotiček, kjer bi bil nar- od tako preganjan in šikaniran, kakor je koroški Slovenec. Tretjina koroške- ga prebivalstva je oropana popolnoma

svojih pravic in se ji godi približno tako, kakor Albancem doli na Tur- škem. Upravno sodišče je že pred do- brim časom izreklo, da se ne sme kra- titi občinam slovenskih šol na Koro- škem, ali na Koroškem ne poznajo za- konov. Dočim ima peščica kranjskih Nemcev ljudskih in srednjih šol v iz- obilju, se mora na tisoče slovenskih otrok na Koroškem mučiti v nemških šolah z jezikom, ki mu je popolnoma tuj in nepoznan. Da ne pozabi slove- nski otrok svojega materinega jezika, je le zasluga slovenskih družin in duhov- nikov! In kaj šele na gospodarskem polju! Deželni odbor koroški, čegar dolžnost bi bila, da skrbi popolnoma nepristransko za dobrobit in gospodar- sko povzdigo obeh narodov, ima za slo- venski del dežele vedno prazno roko, dočim siplje s periščem denar v nem- ški del dežele. Ko bi ne imeli koroški Slovenci sami svojih gospodarskih or- ganizacij in pridne roke, bi morali že zdavnaj s praznim žakljem na rami v svet. Opozarjamo samo na deželni kul- turni svet, to najnovejšo gospodarsko ustanovo, ki se je ustanovila popolno- ma preko Slovencev, v kateri nima slo- venski kmet nobenega zastopnika, ki bi tolmačil težnje in potrebe slovenske- ga kmeta. In ali ni to naravnost škand- al, da si morajo koroški Slovenci sa- mi s pomočjo izvendeželnih strokov- njakov ustanavljati živinorejske za- druge, medtem ko ima Koroška na iz- biro raznih potovalnih učiteljev, ki so v to poklicani, da gredo kmetu na ro- ko! Kaj koroški slovenski kmet ne pla- čuje davkov in doli, ne plačuje učitel- jev? Naravnost škandal je, ako si upa pri teh razmerah nemškonacional- ni list pisati o politiki postulatov. Kaj pa hočete na jugu več imeti, kakor imate?

Ne veliko boljše so razmere na Šta- jerskem. Nad pol milijona štajerskih Slovencev nima pri deželnem šolskem svetu skoro ničesar govoriti. Nemec je gospodar slovenskega šolstva. Dočim ima nemški del dežele vse polno me- ščanskih, obrtnih in srednjih šol, se mora slovenska delegacija za vse žive in mrtve boriti za vsako najmanjšo drobtinico višjega šolstva. Spomnimo samo na gimnazijo v Celju, na sloven- sko kmetijsko šolo in na obrtno šol- stvo. Ravno ista je na gospodarskem polju. Kmetijska družba je popolnoma v rokah nemškonacionalnih fanatikov, ki imajo vedno koš izgovorov za izpol- nitev slovenskih zahtev.

Brez ravnopravnosti koroškega in štajerskega Slovenca na vsej črti naj

Nemci in vlada ne delajo računov! De- litev koroškega in štajerskega deželne- ga šolskega in kulturnega sveta, pra- vice obmejnim Slovincem, to je funda- ment, brez katerega ni nobenega spo- razuma! Kar zahtevajo Nemci na Če- škem, to zahtevajo Slovenci na Koro- škem in Štajerskem; kar je za Nemce prav, zakaj bi to ne bilo za Slovence?

Kdo bi mislil ob izidu zadnjih vo- litev, da se bodo razmere v dunajski zbornici za nemškonacionalno samo- pašnost tako zasukale? S kakim zma- gonosnim slavljem so hiteli na Dunaj nemškonacionalni poslanci! Kako zma- gonosno so pisali nemškonacionalni li- sti in diktirali pogoje, pod katerimi bo- do smele slovanske stranke kumovati pri sestavi nove vlade. In danes? Nem- ški nacionalci so popolnoma osamljeni. Že prvo glasovanje o bančni predlogi je pokazalo, da ne morejo sami brez Čehov in Slovencev nikamor. — Zato bi priporočali našim nemškim sosedom več modrosti, posebno pa takrat, ko iščejo pomoči in podpore!

Naša živinoreja.

Živinorejske zadruge gorenjskega okrožja so imele dne 16. avgusta v Kra- nju zborovanje. Veliko število odborni- kov in udov je dokazalo, kako živa po- treba je umna in plodonosna živinore- ja, dokazalo pa je tudi, kako silno se ljudje zanimajo za to panogo kmetij- stva in da ne čakajo samo gole pomoči od drugega, ampak si sami hočejo po- magati.

Vseh udeležencev je bilo 93. Po do- hodu gorenjskega vlaka je predsednik F. S. Finžgar otvoril zborovanje in naj- prej pozdravil došle zborovalce, ime- noma vse tri poročevalce in posebe še zastopnika okrajnega glavarstva, go- spoda nadkomisarja Merka, ki se je za- hvalil za pozdrav in izjavil v imenu glavarstva, da bo glavarstvo vedno z vso skrbjo podpiralo koristi živinorej- cev in se zavzemalo za procvit narod- nega gospodarstva. Nato so govorili po- ročevalci. Župnik Rožnik je podal pre- gled delovanja zadruga v Selcih, ki je med gorenjskimi najstarejša. Posebna zanimivost iz njegovega poročila je bi- la ta, da je dokazal, kako živinoreja po- sega globoko v vse stroke kmetijstva, kako se je vsled te dvignilo sploh vse unmo kmetovanje: pridelovanje krme, poraba gnojil, popravljanje hlevov in posebno razumna reja mlade živine. Vspehe tega dela je dokazala razstava v Škofji Loki, o kateri je imel poročilo

instruktor Krištof. Šele sedaj se je za- čel živinorejec zavedati, kako premalo pozornosti je doslej posvečeval reji mlade živine. Najlepše mladice mesar- jem, slabotno živino pa za plemo. To je bil glavni vzrok, da je naša živina za- čela propadati. Umna reja plemenske govedi pa bo zopet dvignila vrednost naše domače pasme. Zakaj izkušnja je pokazala, da od krav, nakupljenih iz- ven dežele, nimamo tistih vspehov, ka- kor smo jih pričakovali, in kar jih je, ne odgovarjajo nikakor silnim tro- škom, s katerimi se je ta živina naku- pila. Poslanec Demšar je nato podal dokaz s številkami, kako mačehovski revno se je podpiralo kmeta še pred desetimi leti od dežele in države. Zad- nja leta so se številke podpore zdato dvignile, odkar so prišli pravi ljudski zastopniki v postavodajalne zastope. Utemeljeval je to zvišanje z dokazom, da je kmetijstvo v najtesnejši zvezi s splošnim blagom in da je prav zato naloga dežele in države, da se iskreno zavzemata za kmeta. F. S. Finžgar je v zadnjem poročilu razmotrival, ali je zanaprej še potreba, da se vsa podpora, ki je še za sedem let od države zago- tovljena, porabi samo za nakup tuje ži- vine. S tem je šel ves podporni denar iz dežele in poleg njega še lepa množica tisočakov iz žepov posameznih živino- rejcev. Dognalo se je, da je marsikateri domačin imel na prodaj prav lepo do- mačo živino, pa je ni mogel spraviti v denar, dasi jo je ponujal v nakup.

Ob vseh poročilih se je razvila ži- vahna debata, na podlagi katere so se sklenile resolucije, ki se predlože odo- ru za nakup živine. Zanimivo je tudi dejstvo, da nobena druga dežela ni po- rabila fonda, ki je za povzdigo živino- reje določen od države razen Kranjske. Za nas je to najboljši dokaz, kako se gibljemo, in da se na polju živinoreje ni nikjer pojavilo toliko zanimanja, kakor med nami. To pa le dokazuje brhlost našega naroda, kako je vo- ljan in pripravljen za vsako malo po- moč še sam dodati mnogo več, samo da se dvigne blagostanje v deželi. Vsled tega smo tudi prepričani, da bo ta napredek in to delo v doglednem ča- su pridobil naši živini tisti ugled, ka- kor ga zasluži in ji ta ugled odpre pot na svetovni trg. Prav je omenil star živinorejec na shodu, da bo v kratkem prišla zopet doba, ko bo Pingavec ho- dil k nam po živino, kakor prejšnje ča- se, samo s to razliko, da smo se sedaj od njega naučili prodajati in da ne bo- mo več tako lahkomišelní, da bi za sle- po ceno prodajali svoje najboljše bla-

LISTEK.

Amputacija.

Spisal H. Zschokke.

I.

Jeseni leta 1782. je dobil kirurg Luis Thevenet v Calais-u pismo, toda anonimno povabilo, naj pride na- slednjega dne v neko, ne daleč ob cesti v Pariz ležečo vilo. Seboj pa naj prinese vse, kar potrebuje za amputacijo. The- venet je bil takrat daleč naokoli znan kot najspretnější mož svoje stroke; bilo ni nič nenavadnega, če so ga poklicali čez Kanal na Angleško. Dolgo je bil služil pri armadi; nekam odurna je bila njegova narava, in vendar so ga radi njegove dobrodušnosti vsi hvalili.

Thevenet se je čudil anonimnemu pismu. Čas, ura in kraj, kdaj in kje se ga pričakuje, je bilo natančno označe- no; toda, kot rečeno, podpis je manj- kal. — »Gotovo me hoče eden naših giz- dalinov poznati,« si je mislil in ni šel.

Tri dni pozneje dobi ravno tako va- bilo, a še nujnejše, z naznanilom, da ga pride jutri ob devetih zjutraj iskat ko- čija.

In res, točno ob devetih naslednje- ga jutra se prikaže pred njegovo hišo

čeden odprt voz. Thevenet se brez obo- tavljanja vsede vanj.

Med potoma se obrne do kočijaža: »H komu me peljete?«

Ta mu odgovori: »Things unkuown to me, I am not concerned,« kar pome- ni približno: česar sam ne vem, to mi je deveta briga.

Torej Anglež! — »Vi ste nepridi- prav!« mu odgovori Thevenet.

Voz postoji slednjič pred označeno vilo. »H komu naj grem? Kdo stanuje tu? Kdo je bolan?« vpraša Thevenet kočijaža, predno izstopi. Ta mu odgo- vori kot prej in zdravnik se mu zahvali kot prej.

Pred hišnimi vrati ga sprejme mlad, lep mož, približno osemindvajset let star ter ga pelje po stopnicah nav- zgor v veliko sobo. Naglas je izdajal mladega moža, bil je Anglež. Thevenet ga nagovori angleško in dobi prav pri- jazen odgovor.

»Vi ste me poklicali?« vpraša ki- rurg.

»Zelo sem Vam hvaležen za Vaš trud, da ste me obiskali, mu odgovori Anglež, izvolite sesti. Tu Vam je na razpolago čokolada, kava, vino, če ho- čete pred operacijo kaj zavžiti.«

»Pokažite mi prej bolnika, sir! Naj- prej moram preiskati poškodbo, če je amputacija sploh potrebna.«

»Je potrebna, gospod Thevenet! Le sedite! Popolnoma Vam zaupam. Po- slušajte me! Tu je možnja s sto gvine- jami! Vam sem jo namenil kot plačilo za operacijo. Če jo srečno izvršite, ne ostane le pri tem. — Če se pa obotav- ljate, izpolniti mojo željo, tukaj vidite nabasano pištolo — v moji oblasti ste. Bog me kaznuj, ustrelim Vas!«

»Sir, pred Vašo pištolo me ni strah! Toda kaj zahtevate? Le ven z be- sedo! Kaj naj storim?«

»Desno nogo mi morate odrezati.«

»Od srca rad, sir, če hočete, še gla- vo zraven! Toda, zdí se mi, da je Vaša noga popolnoma zdrava. Preje ste ska- kali po stopnicah kot akrobat. Kaj manjka nogi?«

»Ničesar. Želim, da bi meni manj- kala.«

»Sir, Vi ste norec!«

»To Vam nič mar, gospod Theve- net!«

»Kaj Vam je vendar storila ta lepa noga?«

»Ničesar. Toda, ste se odločili, da mi jo odvzamete?«

»Sir, jaz Vas ne poznam! Dokažite mi, da ste pri zdravi pameti!«

»Hočete ustreči moji prošnji, ali ne, gospod Thevenet?«

»Sir, takoj, ko mi navedete tehten vzrok zanjo.«

»Resnice Vam sedaj ne morem po- vedati. Mogoče v enem letu. Toda sta- vim, gospod, Vi sami bodeste čez leto dni priznali, da so bili moji vzroki naj- plemenitejši, vsled katerih se hočem sedaj te noge znebiti.«

»Ne stavim, če mi ne poveste Vaše- ga imena, Vašega bivališča in Vašega poklica.«

»Vse to zveste pozneje. Prosim, imejte me za poštenjaka.«

»Poštenjak ne grozi svojemu zdrav- niku s pištolo. Imam svoje dolžnosti, tudi napram Vam, neznanecu. Nočem Vas pohabiti brez sile. Če imate vese- lje, postati morilec družinskega očeta, streljajte!«

»Dobro, gospod Thevenet,« reče An- glež in vzame pištolo, »ne ustrelim Vas, toda prisiliti Vas hočem le, da mi odre- žete nogo! Česar nečete storiti iz uslu- žnosti, niti zaradi plačila, niti iz strahu pred kroglo, morate storiti iz usmilje- nja.«

»Kako to, Sir?«

»Sam si s strelom razmesarim nogo, in sicer takoj pred Vašimi očmi.«

Anglež se s temi besedami vsede, vzame pištolo in jo nameri na koleno. Thevenet priskoči, da bi mu ubranil. »Ne ganite se,« zakliče Anglež, »sicer sprožim.« »Le na eno vprašanje mi od-

go, kakor se je to godilo pred nekaj desetletji.

Naj še izrečemo tem potom javno zahvalo društvu »Kranj«, ker nam je v »Domu« dovolilo za zborovanje dvorano in g. dekan Kobljarju za prijazni sprejem. Med udeleženci smo opazili barona Apfaltrerna s Križa, poslanca Zabreta, predsednika notranjskega okrožja Pristova, Gorjanska in breznjska zadruga sta se udeležili mnogoštevilno z županoma Janom in Finžgarjem na čelu. Poslanec Piber, Pogačnik in dr. Lampe so bili nujno zadržani in so poslali pozdrave zadrugi.

Iz dežele industrije in kmetijstva.

Piše Ivan Podlesnik.

Mlekarna C. Bolle, Berolin.

Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1881. Začetek je bil neznaten, ako pomislimo, da so najprvo trije vozovi vozili v Berolin vsak dan mleko, danes pa jih vozi 320 in ima podjetje poleg tega še v Berolinu 11 prodajalen. Namen podjetja je zalagati en del Berolina z mlekom. Velikost podjetja si predstavljamo najlažje, ako povemo, da obsega prostor, kjer se nahaja mlekarna in hlevi, 28.300 kvadratnih metrov, od katerih je 11.000 zazidanih. Leta 1881, je znašal promet mleka 2.420.766 litrov, lansko leto pa 43.734.239 litrov. Mlekarna prejme na dan povprečno 130.000 litrov mleka, to je približno od 22.000 krav, in preskrbuje na dan 85.000 berlinskih družin z mlekom.

Vse je napravljeno v največjem obsegu in z najmodernejšimi pripomočki. Električno silo in paro za snajenje posode preskrbuje 9 parnih kotlov z 870 kvadratnimi metri površine za kurjavo in 5 parnih strojev z 700 konjskimi silami. Vsak dan se porabi do 25.000 kg premoga. V mlekarni sami se izdele in evno 22.000 kg ledu. Razsvetljava preskrbuje 4000 žarnic in 80 obločnic. V oddelku za stroje stoji 50 električnih motorjev.

Mlekarna ima svoje lastne kovaške, slikarske, mizarske, sedlarske in druge delavnice. Tamkaj se nahaja tudi lastna tiskarna. Za delavce je sezidana cerkev na dvorišču, za zabavo delavstva pa je preskrbljeno s tem, da imajo lastno gledališče. Število delavstva znaša 2500. Za prevažanje mleka stoji v ogromnih hlevih 500 konj.

Podjetje ima okrog Berolina 250 nabiralnic za mleko, kamor se dovaža mleko od okoliških kmetov. Največji del mleka se proda potem v Berolin naprej. Surovega masla, ki se tudi ves v Berolin proda, se izdele na leto 250.000 kg. 2 milijona litrov mleka se porabi za izdelavo sira. Sir se izdeluje po francoskem načinu.

Ogromna množica uradnikov in živinozdravnikov je nastavljenih za to, da potujejo od kraja do kraja in nadzorujejo živino in hleve tistih, ki oddajo mleko mlekarni.

V posebnem oddelku se nahajata bakteriološki in kemično-analitični laboratorij. V slednjem je bilo izvrše-

nih do konca lanskega leta 755.131 analiz.

V kemično-tehničnem oddelku se izdelujejo iz raznih preostankov in odpadkov mlečni sladkor, mlečne soli in razni sirni preparati.

V Marienhainu pri Köpeniku ima mlekarna lastne hleve. Mleko, ki se pridobiva od krav v teh hlevih, se prodaja po Berolinu izključno kot mleko za otroke v posebnih steklenicah. Ves prostor, kjer ti hlevi stoji, je ograjen z 2½ metra visokim zidom. Hlevi so napravljeni vzorno in odgovarjajo vsem modernim higienskim predpisom. V vsakem je prostora samo za 20 krav. Prostor je omejen na tako majhno število zato, da se lažje zabranijo in obvarujejo živinske bolezni. Krave so vse ene pasme »Wesermansch«. Snažnost v hlevih in na živini je vzorna. Pomolzeno mleko se takoj potom ledene vode shladi, shrani pod led in v ledu odpošlje v Berolin, kjer se napolni v steklenice, ki se plombirane dostavljajo odjemalcem.

Nedaleč odtod se nahajajo obsežni vrtovi za špargelne in razno sadje. Gnoj na te vrtove se dovaža iz konjskih hlevov mlekarnice. Špargelni in sadje se vozi potem vsak dan z mlekom vred v Berolin in se prodaja odjemalcem mleka.

Ako pregleda obiskovalec tega velikanskega podjetja podrobno vse prostore, n. pr. prostor, kjer se mleko sprejema, prostore za pasteriziranje mleka, sirarno, dvorano za surovo maslo, prostor za shranjevanje mleka, potem vse strojne prostore itd. mora priznati, da podjetje res z vsemi silami dela na to, da uvaža v Berolin nepokvarjeno, zdravo mleko.

Podjetje se razširja od leta do leta, kar pričajo številke prometa. V vsaki berlinski ulici srečamo vozove mlekarnice C. Bolle.

Utiš, ki ga napravi mlekarna sama je nepričakovan. Ko smo se ustavili pred temi velikanskimi poslopji, si nisem mogel predstavljati, da sem pred mlekarno, temveč imel sem vse za velikansko tovarno.

Ko pa sem po dveurnem obisku zapustil ta poslopja sem se zavedal, da sem videl res največjo svetovno mlekarno. Kot ura je vse odmerjeno. Kot v uri vsak na svojem mestu. Obžaloval sem samo eno, da ni to združeno podjetje...

Pozneje sem zvedel, da je to, spočetka tako neznatno podjetje, požrlo že po treh letih svojega obstanka veliko akcijsko družbo »Centralno mlekarno« in od tedaj brezkonkurenčno zavladalo po Berolinu in njega okolici.

Od kod draginja mesa?

V našem listu smo že opetovano in vsestransko razkrinkali sleparstvo kričavih draginjarjev, ki bi radi vso krivdo draginje mesa zvalili na kmečko »oderuštvo«. Zanimivo je brati, kaj piše o draginji mesa in gotovi hujskariji »Österr.-ung. Volkswirtschaftliche Rundschau« že leta 1883., ko se je isto

cev. O, dragi Thevenet, bil sem srečen dovolj, da sem postal najnesrečnejši mojih rivalov. Ljubila me je, mene bolj kot vse moške. Ni mi tega prikrivala, in ravno zaradi tega — me je odklonila. Zastonj sem prošil za njeno roko, zastonj so prošili zame njeni stariši, njene prijateljice. Ostala je neizprosna.

Dolgo nisem mogel najti vzroka, zakaj da se noče z mano poročiti. Ena njenih sester mi slednjič razkrije to tajnost. Mis Harley je bila čudež lepote, imela pa je naravno napako — bila je enonoga. Vsled te nepopolnosti ni hotela postati moja soproga. Bala se je, da bi je enkrat radi tega ne zaničeval.

Takoj sem se odločil. Hotel sem ji biti enak. Hvala Vam, dragi Thevenet, postal sem!

Prišel sem z umetno nogo v London nazaj. Kaj sem storil naprej? Obiskal sem mis Harley. Raznesla se je govorica, da sem padel s konja in si tako nesrečno zlomil nogo, da so mi jo morali odrezati. Vsi so me obžalovali. Emilija se je onesvestila, ko me je prvič zagledala. Dolgo se ni dala utolažiti; a postala je moja soproga. Šele na dan po poroki sem ji zaupal tajnost, kaj da sem žrtvoval, da sem njo dosegel. Ljubila me je potem še srčneje. O, dobri Thevenet, da bi mogel deset nog zgubiti, vse bi dal za Emilijo, ne da bi trenil z očesom!

Dokler živim, Vam bom hvaležen. Pridite v London, obiščite nas! Spoznajte mojo prekrasno ženo, potem pa recite še enkrat — da sem norec!

Charles Temple.

Gospod Thevenet je pripovedoval anekdoto dostikrat svojim prijateljem

godilo, kar danes (»Union« dne 16. avgusta).

V enem članku piše, da je draginja mesa posledica pomanjkanja domače živine. Temu pomanjkanju pa je zopet vzrok pomanjkanje krme, ker se pride luje premalo krmil in preveč žita. Drugič je kmet vsled nedostajanja cenega kredita prisiljen, odprodati vsako telet, kakor hitro je godno za mesarja. Nikjer na svetu se ne pokolje toliko telet, kakor v Avstriji, zlasti na Dunaju. Tam morija telet je naravnost pogubonosna za živinorejo. Odpomoči bi se temu dalo torej s preskrbitvijo cenega denarja kmetu. Namesto tolikega števila telet naj bi se pa klala drobnica — ovce, katero meso se v Avstriji vse premalo vpoštevata. Pri nas koljemo dragocena teleta, svojo drobnico pa v celih vlakih izvažamo na Francosko, kjer vedo ceniti ovčje meso. Draginja mesa je torej posledica pomanjkanja domače živine, toda motil bi se, kdor bi mislil, da dobiček visokih cen spravljajo kmetje v svoj žep.

Nikakor ne, to nam kaže razmerje med ceno živine in ceno mesa. Dobiček se prime rok špekulantov! Živinorejec in konsument sta enako žrtvi istih življev. Končno priporočila člankar, naj se že v ponavljalni šoli otroci uvažajo v svoj bodoči poklic, mesto da premlevajo že znane jim stvari.

Drug članek razkrinkava krive tržne cene, ki jih gotovi krogi razglašajo, da sipljejo občinstvu pesek oči. Biča nesramno gonjo gotovega časopisja, ki zahteva odprtja mej tuji živini in hujska, da se gre z zaprtjem le za profit veleposestnikov. Opravičeno pripominja, češ: kakor da bi bilo bolje, če bi se z avstrijskimi milijoni podpiralo tujezemsko veleposestvo! Prekupci in mesarji naravnost zadržujejo domačega producenta od dunajskega živinskega trga, samo da morejo slepariti s cenami in jih dvigati. Neustrašeni tržni ravnatelj dunajski, Zecha, je, sklicevaje se na svojo službeno prisego, izjavil, da tekom svojega 25letnega vestnega službovanja niti enkrat ni doživel, da bi se bila občinstvu povedala resnica, da bi se mu bile naznanile prave cene trga.

Tako je bilo torej pred 30 leti in najnovejši draginjski švindl nas uči, da ni danes nič drugače.

Za demokratiziranje armade.

Nedavno se je poročalo, da se bo gledalo odslej pri izbiri častniškega naraščaja tudi na privatne razmere posameznega aspiranta, t. j. na njegovo vzgojo v domači hiši. Le sinovi takozvanih boljših krogov naj bi tvorili častništvo avstrijske armade.

Z ozirom na to priobčuje »Union« uvodnik iz vojaških krogov, ki sicer priznava, da je primerna domača vzgoja važna in zunanja uglajenost potrebna za častniški poklic, toda na drugi strani je treba pomisliti, da v sedanji moderni, to je demokratični dobi, v dobi splošne vojaške dolžnosti ni umest-

no in koristno, ako častništvo od moštva in ostalega ljudstva loči neprodoren zid predsodkov in nerazumevanja njegovih teženj. To pa se ravno godi, ako je vse častništvo vzeto izključno iz ljudstvu tujih krogov. Neobhodno potrebno bi bilo, da se častniški naraščaj v čim večji meri izpopolni iz mladih mož, izišlih iz širokih ljudskih slojev, ki imajo smisel in stik z ljudstvom in razumevajo njegove težnje. Pri tem se ni bati, da bi častništvo padlo na nižji družabni nivo, saj je največja dika tudi za častnika krepka, možata značajnost in duševna plemenitost in skušnja uči, da ljudje takih lastnosti ne izhajajo samo iz gospodskih družin, marveč se pogosto rode ravno v bornih razmerah. Tudi za zunanjo uglajenost se pri tem ni bati. Seveda bi bilo treba pri izbiri največje pazljivosti in nepristranske sodbe, ki bi gledala le na vsestransko sposobnost, ne pa morda na priporočila kakih pokroviteljev. Obžalovati je, pravi člankar nadalje, da se je že pred nekaj leti nehalo z izpopolnjevanjem častniškega zbora iz vrst aktiviranih rezervnih častnikov oziroma enoletnih prostovoljcev, češ, da se ne moti enotnost častniškega zbora. Res se na ta način doseže enotnost častniške izobrazbe, na drugi strani pa se častništvo popolnoma obzida pred moštvom in ostalim svetom, kar na noben način ni koristno niti v mirnem času, toliko manj pa še v vojnem. Končno priporočila člankar, naj se tudi pri nas ubere isto pot, kakor je vpeljana v Nemčiji, da se namreč častniški naraščaj ne jemlje že iz nižjih srednješolskih razredov, marveč šele po dovršenih srednješolskih študijah in prestani zrelostni izkušnji. Tedaj so značaji že razviti in izbira zanesljivejša. S tem pride sicer narodna ideja v častniški zbor, a ta bi se v vojski ne smela porivati v stran, marveč se postaviti v službo iste armade.

Za malega vinogradnika.

Po toliko razkričani vinski krizi je nastopila vrsta suhih let. To je bilo tudi pričakovati, saj kronika vinskih letin pri nas in drugod dovolj glasno pripoveduje, kako nezanesljiv je vinski pridelek in kako redke so veskozi dobre letine. Krizi bi se bilo tudi prav lahko odpomoglo, ako bi imeli vinski trg primerno urejen, ako bi bilo preskrbljeno za to, da bi na tem trgu ne imeli vsega v rokah špekulanti.

Koliko božjega daru je ob krizi prešlo v roke vinskih trgovcev in gostilničarjev skoro zastoj in koliko se je brezumno potratilo vina doma posebn po krajih, kjer ni prometnih zvez. Mesto da bi si bil vinogradnik ob obilni letini opomogel, mu je ista bila marsikje v gospodarski propad in moralno prokletstvo.

Toda, koliko časa pa je trajala vinska kriza? Komaj do po drugi trgatvi, ko so imeli špekulanti svoje ogromne zaloge na varnem. Že lanske poletje so cene vinu silno poskočile, kmet, ki je grozdje ali mošt prejšnjo jesen prodal

govorite: ali hočete moje trpljenje še povečati in podaljšati?»

»Sir, Vi ste norec! Vaša volja naj se zgodi. Vzamem Vam to prokleto nogo.«

Uredili so vse potrebno za operacijo. Ko hoče zdravnik pričeti, si prižge Anglež pipo in prispeže, da jo skadi do konca. Držal je obljubo. Noga je ležala kmalu na tleh. Anglež je kadil naprej.

Thevenet je mojstrsko izvršil svoj posel. Bolnik je kmalu ozdravel. Poplačal je svojega zdravnika, katerega je spoštoval vsak dan bolj; s solznimi očmi se mu je zahvaljeval za izgubljen nogo in z leseno nogo je odjadril nazaj na Angleško.

II.

Približno osemnajst tednov po odhodu Angleža dobi Thevenet pismo sledeče vsebine:

»Pošiljam Vam, kot dokaz najsrčnejše udanosti, nakaznico dvestoinpedesetih gvinej na gospoda Pauchanda, bankirja v Parizu. S tem, da ste mi vzeli ud mojega telesa, ki je bil ovira moji posvetni sreči, ste me storili najsrečnejšega na celem svetu.

Dobri mož! Izvedite vzrok moje blazne kaprice, kot ste jo bili imenovali. Takrat ste trdili, da se nihče ne more iz pametnega vzroka sam tako pohabiti, kot sem se bil jaz. Ponujal sem Vam stavo. Niste je sprejeli. Prav ste storili.

Ko sem se drugič vrnil iz Vzhodne Indije, sem spoznal Emilijo Harley, najpopolnejšo žensko. Obožaval sem jo. Mojim sorodnikom je ugajalo njeno premoženje, njene družinske zveze, meni pa le njena lepota, njena nebeška nrav. Stopil sem v krog njenih čestil-

in se vselej smejal na ves glas. »In vendar ostane norec!« je zaklical.

Odgovoril pa je sledeče:

»Sir, hvala Vam za dragoceno darilo. Kajti to je zanj pravo ime, ne pa: plačilo za moj majhni trud.

Zelim Vam srečo k Vaši poroki z ljubeznivo Angležinjo. Res je, ena noga je mnogo za lepo, čednostno in ljubeznivo ženo, toda ne preveč, če se človek slednjič ne čuti prevaranega.

Pri vsem tem pa si usojam ostati pohlevno pri svojem starem mnenju. Seveda, za trenutek imate Vi prav! Vi ste sedaj v paradizu zakonske spomlad. Toda tudi jaz imam prav, samo s tem razločkom, da moja pravica počasi dozoreva, kot vsaka resnica, katero norecjo takoj pripoznati.

Pazite, Sir! Bojim se, v dveh letih boste obžalovali, da ste si dali odvzeti nogo nad kolonom. Čez tri leta boste prepričani, da bi bilo dovolj, če bi bili izgubili le stopalo. V štirih letih boste trdili, da bi bila že žrtve palca, v petih pa, da bi bila amputacija mezinca odveč. V šestih letih mi boste priznali, da bi bilo popolnoma dovolj, če bi si bili odrezali nohte.

Vse to pa ne škoduje prav nič za slugam vaše krasne soproge. Dame znajo svojo lepoto in čednost boljše obdržati, kot možje svojo sodbo. V mladosti bi bil vedno žrtvoval življenje za svojo oboževanko, nikdar pa ne — noče. Prvo bi nikdar ne obžaloval, drugo pa vse življenje. Kajti če bi bil to storil, bi še danes dejal: »Thevenet, norec si bil!«

Vaš najpokornejši sluga

G. Thevenet.

Leta 1793., za časa revolucijske strahovlade je zbežal Thevenet na Angleško, da uteče ojstrini guillotine. Nek mlad zdravnik ga je bil osumil aristokratskega mišljenja.

Iz dolgega časa ali pa, da se seznanis kakim človekom, povpraša po Charlesu Templu.

Označijo mu njegovo palačo. Ko vstopi v njegovo sobo, najde v naslonjaču pri kamini, zakopanega v časopisih, debelega gospoda.

»Dobro došli, dobro došli, gospod Thevenet!« je zaklical debeli gospod, ki res ni bil nihče drugi, kot sir Temple. »Oprosite, da sedim, ampak ta prokleta lesena noga me ovira pri vsem. — Prijatelj, golovo ste prišli povprašat, če je Vaša pravica že dozorela?«

»Pridem kot ubežnik in iščem pri Vas pribežališča.«

»Pri meni morate stanovati; kajti resnično: Vi ste moder mož. Vi me morate tolažiti! Resnično, Thevenet, danes bi bil admiral, če ne bi imel te lesene noge! Sedaj pa berem časnike in kolnem, da ne morem nikjer sodelovati. Pridite, tolažite me!«

»Vaša gospa soproga zna to bolje kot jaz.«

»Nič več o tem! Njena noga jo ovira pri plesanju, zato se je udala kvaranju in opravljanju. Ne morem več shajati z njo. Sicer pa je pridna ženska!«

»Kako, toraj sem imel le prav?«

»O, popolnoma, dragi Thevenet, ampak molčimo o tem! Veliko neumnost sem naredil. Če bi sedaj imel svojo nogo, ne bi dal niti konca svojega nohtu! Med nami rečeno: norec sem bil! Ampak obdržite to resnico zase!«

skoro pod nič, je sedaj isto vino krčmarju drago plačeval, če se ni raje udal žganju. Vinski trgovci so spravili v žep ves dobiček blagoslovljenih vinskih letin.

Pa to jim še ni bilo dovolj, oni se hočejo na račun vinogradnikovih žuljev mastiti tudi ob srednje dobrih in slabih letinah. Kakor hitro je trgateg v teku, pa pritisnejo na cene grozdja, dobro vedo, da je med vinogradniki mnogo takih, ki so vsled slabih gmotnih razmer prisiljeni grozdje prodati, in to tembolj, ker to blago nepredelano ne čaka kakor krompir ali žito, a za predelavo jim manjka posode oziroma denarja. Tako je bilo lani grozdje marsikje po neprimerno nizki ceni, medtem ko se je kmalu nato vino plačevalo na debelo nad 80 vin. liter, na drobno pa točilo tudi po vaseh po 1 K 20 h liter in več. Tisti, ki so sami napravili vino in ga nekaj mesecev hranili, so izvrstno opravili — drugi so bili za svoje žulje zopet opeharjeni. Najžalostnejše pri tem je to, da so tu vedno žrtev ravno najpotrebnejši, to je mali vinogradniki, za katere pomenja vinski pridelek mnogokrat naravnost obstanek ali pogin.

Ali bi se temu ne dalo odpomoči? Prav lahko, posebno tam, kjer imajo vinske ali splošno gospodarske zadruge, kjer pa teh ni, morajo priskočiti na pomoč konsumna društva in pa posojilnice. Pa tudi država in dežele morajo storiti svojo dolžnost in priskočiti na pomoč onim, ki se skupno bore z valovi gospodarskega pogina.

Gre za to, da se novi vinski pridelek otme rokam spekulativov in bogatinov ter se malemu vinogradniku bodisi s posojilom, bodisi z datvijo primerne zneska na račun kupnine pomaga, da svoj pridelek sam spravi in shrani za spomlad in leto ali pa ga odda takoj zadruzi, skladišču, konsumnemu društvu itd. z zagotovilom, da se mu plača po bodočih dobrih cenah. S tem bi se malega vinogradnika obvarovalo silnega gospodarskega udarca, obvarovalo pa tudi pred brezumnim pitjem in tako škodo na duši in telesu.

Pa ne samo to, marveč s tem bi se uredile tudi cene vinu in bi se zabranilo pretirano zvišanje cen, ki se navadno pojavi par mesecev pred trgatvijo ravno od onih strani, ki ob trgatvi pritisnejo na cene vinskega pridelka ter tako po eni strani oderejo pridelovalca kmeta, po drugi pa konsumenta. Na ta način bi se doseglo, da bi bil vinski pridelek za vse res to, kar bi moral biti: dar božji.

Da bi se pri tem moglo in moralo vsestransko gledati in delati na pravilo, napravo vina, je samo po sebi umevno. S pravilno napravljenimi in pravilno hranjenimi sosebno močnejšimi vini bi ne bilo treba hiteti na trg oziroma razprodajo, ker tako vino čaka in še pridobi na kakovosti.

Bliža se zopet trgateg in spekulativ je že morda sklepajo svoje dogovore na škodo malega vinogradnika — zato pa poklicani krogi na noge! Sicer bo zopet toča tolkla po upu malega vinogradnika. Na Kranjskem, kjer deluje dežela roko v roki z našima zadrugama velezvezama, bo to lahko delo. Težje pa na Štajerskem, zlasti pa v Istri; tu morajo poslanci zastaviti vse svoje moči v obrambo malega vinogradnika: naj pomaga država, kjer dežele ne

more ali noče prisiliti k nepristransko-mu postopanju nasproti vsem deželanom. Saj celo razvpita Rusija na ta način skrbi, da ruskemu kmetu ni treba žita metati v nenasitno žrelo špekulantov.

Jeseniške novice.

j »Zarja in »Jutru«, ki me napadeta kot »kanibala«, ker vršim pošteno svojo službo kot občinski stražnik na Jesenicah, odgovarjam samo to-le: Dokler bosta omenjena lista zagovarjala ljudi, ki po cesti napadajo poštene pasante, ki s svojo grdobijo pohujšujejo mladino, ki dejansko napadajo občinske varstvene organe, toliko časa nju ni dopisniki ne zaslužijo drugega imena, kot »kanibali«. Jaz pa jih bom zvest svoji službi tiral tja, kamor spadajo, če tudi prihajajo iz hotela »Triglav«. — Oswald, občinski stražnik.

j Kdaj bodo občinske volitve na Jesenicah, še sedaj ni znano, ker c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici še sedaj ni rešilo prve izmed 25 reklamacij. Pri glavarstvu so sedaj vakance, ki trajajo nedoločen čas; nekateri pravijo, da trajajo dva meseca v letu; drugi pa trdijo, da dvanajst. Ne vemo, kaj je pravo!

j Veliko razburjenje je bilo preteklo nedeljo na Savi in Javorniku. Neko družino so namreč obiskali sorodniki iz Trsta. Še isti dan je eden močno zbolel na znakih, ki bi utegnili značiti kolero. Ljudstvo se je dokaj prestrašilo, in so menda bolnika tudi izolirali. Na zadnje se je pa pokazalo, da se je dotičnik najedel sadja in se nanj napil vode. Ljudstvu priporočamo sicer previdnost, ne pa za enkrat prevelike bojazljivosti in razburljivosti.

j Slov. kat. izobraževalno društvo na Koroški Beli uprizori v nedeljo, 20. t. mes., popoldne ob 4. uri v slučaju lepega vremena na vrtu Orehovnekeve gostilne sledeči dve igri: 1. »Kukavica, modra ptica«, šaloigra v štirih dejanjih, in 2. »Kmet Herod«, burka s petjem v dveh dejanjih. Blagajna se odpre eno uro pred začetkom.

Idrijske novice.

i »V gospodarskem oziru utegne biti socialnodemokratično - klerikalna vlada v Idriji koristna mestu, nikdar pa ne v političnem«, tako so se izjavili liberalci v »Narodu«. S tem pa so pokazali, da jim je tista neumna liberalna politika, katero so že povsod med staro šaro vrgli, več kakor pametni gospodarski program. Zakaj pa je pravzaprav občinski odbor tu? Morda zato, da uganja liberalno politiko? Seveda geslo liberalcev je: »Liberalcu groš, klerikalcu knof.« Po tem geslu so delali vedno in sedaj jih pri izpremenjenem položaju peče, da ga ne morejo tako izvajati kakor preje. Razun liberalcev razume vsak občan in posebno oni v občinskem odboru, da je njegova sveta dolžnost, ravno v gospodarskem oziru v korist občine delovati, ne pa v političnem, ker občino vzdržujejo občani, naj si že bodo tega ali onega mišljenja. Pod besedo politika so seveda zavili kulturni boj in tega hočejo imeti, nič drugega, občina naj bi bila nekaka sodnija klerikalcev po vzorcu Nerona. Naši liberalci si želijo tako dobo, pa

prišli so prepozno na svet. Volilci so dobro vedeli, da je dolžnost občine nepristransko delo na gospodarskem polju, za kar pa liberalne glave niso zabavetne, zato so pa napravili v Idriji drugo situacijo. Zatorej delavci, tovariši, zapomnite si liberalne sanje in strnite se skupaj edino na gospodarskem programu, in vlada v Idriji je za vedno vaša.

i Liberalci so tudi zgodovinarji. Tam nekje so obesili v trajen spomin podobo neke zginule liberalne kapacitete, za katero prelivajo še vedno krodilove solze. Da se ohranijo spominki izza izključno liberalne dobe, naj bi se napravili na dotičnih mestih v Idriji napis: »Tukaj počivajo zapravljeni denarci ljudskega davka vsled nerazsodnosti in svojeglavnosti onih, ki so bili poklicani v pametno gospodarstvo, pa niso znali gospodariti.«

i Bataljon vojakov lovcev je prikorakalo v četrtek iz Tolmina v Idrijo. Bila je huda in dolga pot 48 km. K sreči ni solnce preveč žgalo, a po trdi cesti skoraj deseturna hoja le zdela. Vendar trdijo, da Slovenci prav lahko zmagujejo naporno hojo v strme hribe, med tem ko Italijani bolj zastajajo in prej opešajo. A kadar pa imajo vojaške vaje na Krasu, hvalijo častniki bolj Italijana radi vztrajnosti, kakor Slovence. V petek je bil radi rojstnega dne presv. cesarja odmor. Ves bataljon lovcev je stal pred cerkvijo, kjer je ob poglavitnih delih sv. maše streljal. Častniki z majorjem na čelu so prisostvovali v presbiteriju pri drugih uradnih duhovnemu opravilu. Popoldne so poslušali našo godbo na okrašenih »Zemljih«, a v soboto na jutro odrinili čez Hotedrišico, Planino-Rakek v Begunje, kjer imajo dvadnevne strelne vaje. Po nekaterih manevrih se vrnejo zopet v Tolmin. Na avstrijski strani je le malo naših vojakov, a na italijanski jih pa včasih kar mrgoli. Ko imajo vaje po gorskih višinah, zadenejo večkrat prav blizo, a vsak zelo pazi, da bi ne prestopil meje, ker bi ga takoj prijel in odvedli v zapor. Čez mejo se večkrat častniki eden drugega pozdravijo prav prijateljsko, a v srcu si mislijo, ko bi se udarili zares, bi se pozdrav vse drugače vršil. Gospod major prav po očetovsko skrbi za svoj bataljon. Da bi na dolgem potu iz Tolmina v Gorico ne opešali, olajšal jim je hojo s tem, da jim je vso prtljago ukazal za njimi voziti. Le puško in steklenico s kavo in konzervo so sami nosili. Tudi dvojni zajutrek jim je dajal po potu, ker so že pozno popoldne prišli v Idrijo, kjer jih je čakala šele menaža. Vsak stan ima svoje težave, vojaki tem večje še kot drugi, a olajša jim mladost, ker človek pri dvajsetih letih je pač še zelo gibčen in elastičen, in ko se po naporu odpočije, nekako lahkomišelnost drugi dan zopet prevzame novo težavo in dolgo sitno pot.

Iz Viča.

Pred neko silno »narodno« gostilno na Viču stoji »ponosen« mlaj, ki nima pa nič kaj »ponosne« sledeče zgodovine. Tukajšnji Sokoli so se navadili da viško žeganje proslavljajo s tem, da imajo popoldne v tej gostilni svoje komedije; seveda imajo vsako leto manj gledalcev. Tudi letos so se hoteli s tem obnesti in čisti dohodek svojih

komedij darovati za — novi sokolski dom — na Viču. Da bi pa najbrž v blagajni tim več ostalo, so nekateri sklenili priti do mlaja na način, ki nasprotuje sedmi zapovedi božji. In sicer so svoj plen polskali v gozdu Marije Panče, po domače Bohitejeve, češ, ta gotovo ne bo izsledila njih lepega čina. Prostor, kjer je stala smreka so lepo pokrili z ruševno, trske v vrečo spravili, veje pa poskrili. Gotovo ti uzmoviči niso mislili, da bo kazen tako hitro za petami in sicer kazen občutna: Konja, s katerim so odpeljali ukradeno blago so toliko mučili in pretepali, da so mu polomili »križec« in ga je moral konjač odpeljati na svoj dom. Domovina »ponosnega« mlaja se je dokazala tako jasno, da uzmoviči svojega dejanja nič ne taje in so obljubili mlaj vrniti posestniki, samo da bi ja vse tajno ostalo. Pa kaj si hočemo, ko se pa vedno le uresničuje: nič ni tako skrito, da bi ne bilo enkrat očitno. In na dan bo prišlo še marsikaj iz te družbe, tudi o — klopoteh! Radovedni smo, kako se bo vsa ta nečedna stvar razvzljala glede konja in mlaja. Pa naj se razvzolja kakor hoče. Viški naprednjaki, ki v svet trobijo, kako na Viču njih stvar napreduje in ki o naših prireditvah na dolgo in široko poročajo izmišljene stvari, zdaj molče in tuhtajo, kako bi se oprali glede uničenega konja in ukradene smreke. To pa povemo Sokolom, ako bodo svoj »nepotrebn« Dom na take načine zidali, ga še dolgo ne bodo imeli. — Kakor lansko leto, tako bo tudi letos tukajšnje Katoliško slov. izobraževalno društvo svojim članom in somišljenikom preskrbelo izvenreden žvitek in zdravo razvedrilo. 3. septembra bo priredilo društveni izlet v romantični Bohinj k izviru Savice. Zagotovljen je že poseben vlak z znižanimi cenami. Tja in nazaj bo stala vožnja po železnici 3 K 80 v. Vlak bo odhajal okoli 5. ure zjutraj, vrnili se bomo okoli 9. ure zvečer. Ker nam je lanski društveni izlet v ribniško dolino ostal v veselem spominu, upamo, da nam bo tudi izlet v prijazni Bohinj prinesel mnogo veselja in razvedrila. Med društveniki vlada za izlet veliko zanimanje. Kdor se namerava udeležiti izleta, naj si blagovoli listek preskrbeti v tukajšnjem župnišču ali pa pri tajniku društva g. Fran Gorjupu, delovodji v tobačni tovarni vsaj do 27. avgusta. Sprejemajo se tudi udeleženci izven župnije, nakar opozarjamo bratska društva po okolici.

Tedenski pregled.

V nedeljo so začeli v Olomucu češki katoliški shod, ki je pač največji in najsijajnejši, kar se jih je kdaj vršilo v Avstriji. Udeležencev je bilo nad 40.000. — Laška vlada je časopisju najstrožje prepovedala en sam slučaj kolere naznaniti. Najbolj so okužena mesta Livorno, Neapelj in Palermo. V Palermu je vsak dan okoli 100 smrtnih slučajev. Kolera se razširja po Albaniji; v Trstu pa ponehava. En slučaj kolere se je pojavil na Dunaju. V Carigradu je za kolero obolelo v enem predmestju 83 oseb. Od teh jih je 24 umrlo. — Slovenski Orli, ki so se udeležili češkega katoliškega shoda v Olomucu, so na zborovanju sklenili ustanoviti Zvezo slovenskih Orlov. — Papeževa bolezen ponehava. Bolnik je že iz postelje.

Use zastojn; Pirču Fronc m ni dau preh gmaha, de sm mu ublubu, de um šou iz nim u Pudutik na krumpir — čm rečt: na gade strupenake in mudrase.

»Ti na veš, kašn uš ratu, če se uš punoč pu gojzd ukul klatu? Kokr frišna rožca uš, Pepe! Puglej mene! A t nism zdej en čas, kar hodm punoč na gade, glih tak ket frišn turšk nagl?« m je pihu Pirču Fronc na srce in jest sm mu nazadne očes nočeš udaru u roka.

»Um pa šou, če že ni drgač; um saj vidu, kašna roža u ratala iz mene; al um tud jest ratu turšk nagl, kokr ti, al um putonka, ružmarin al rožnkraut.

Men je nazadne use glih, sam de um frišn in lep vn zgledu, kokr s ti, pa um zaduoven in gurje usm gadem, če um jest začeu lazet ukul pudutika. Kuku pa, Fronc; al maš za prhodna gadja ekspedicja že kej skumanderanga pr Vudnik u Pudutik? Jest mislem, kej za pukroftat; ke lačn in žejn jest nč rad ukul na lazem, tu t naprej pivem.«

»Za tu bod pa kar brez skrbi. Ena skleda u ublicah krumperja in pa en štefan vina nas zmeram čaka že kar tam na miz za hišo. Krumpir nam Vudnik špendera, vin pa doužni ustanema.«

»Kok pa je tu, de vam kar ena cela skleda krumperja špendera; sej krumpir je zdej, udkar maja klerekalci u dežel kumanda, precej drag? A je Vudnik že ud nekdi tku dobreh rok?«

»Kaj še! Stava sma naredil iz nim, de u on use gade, kar jh uma ujel punoč ukul Pudutika, kar kusmate sneđu. In mužakar je stava zgubu; zdej nas more pa iz krumpirjam trahterati.«

»Kaj m na puveš! A ste res kusmate gade pulovl in tku stava dubl? Jest kusmateh gadu u sojm žeuilejn še nism vidu. Še gspud živnazdraunišk placrešpehtar je dau brada preč, če prou še ni biu prou ta prau gad, ke se je pustu tku gspud dohtar Taučari putegnt, pa use glih ni zdej več kusmat.«

»Ki čš kusmatga gada ujet, ke ga pa mende ni?! Take gade sma holt ujel, kakršen sa; zatu sma pa tud usak

ud pu stave udstupil. Ja, prjatu; če b mi mogl kusmatga gada ujet, b ga mogu Vudnik ta narpreh snest; pol b mogu nam pa še dat usak večer ena skleda krumperja in en štefan vina. Tku morma bt pa sam iz krumpirjam cefriden.«

»Temu se pa lohka pumaga, Fronc! A ste res usi tku matast, de s niste mogl tud vina iz stava skumenderat?«

»Kuku? Ki čma pa kusmatga gada dubit?«

»I, tistga, ke ste ujel, b ta peru iz medam namazal, pol ga pa pu kurjim perji puvalal, pa b biu kusmat, de b blu vesele in Vudnik b biu ub šefane vina.«

»Ti s pa res kunštn, Pepe. Škoda, de nis ti pr našmo »Jutru« udinan, de b biu tku saj edn kunštn člouk pr nas, ke b se na pustu usakmo srbskmo pustupače mt za norca, ket se je pustu mt naš oberredehter Miha. Zdej pa pumisl, prjatu Pepe, če je že sam oberredehter tku salamejnsk naumen, kuku morma bt pol šele mi, ke nisma oberredehteri, ampak sam čist navadn redehteri, tku rekoč: redehteri čez mudrase in čez ureme.«

»Če res nimate pametnga čluveka pr vašmu »Jutru«, pa use škup u stih pestite. Sej ni uredn, de b se člouk ubiju in mežganje martru, če vid, de se jh nč na prime.«

»Tist pa spet na gre, prjatu. Res je, de je »Jutr« ena čist naputrebna reč in

je sam udmeu »Sluvskega Naruda«. Kar »Narud« zvečer prnese, tu prnese »Jutr« zjutri; astn če edn »Narud« zvečer prebere, lohka čas za kej bl pametnga punuca zjutri —

»Tu pa spet ni res. A na veš, de se leberalci tku kratke pamet, de čez nuč use puzabja, kar s zvečer naprej uza-meja, ublubja al pa bereja; zatu je pol »Jutr« putreben, de jh še enkat spoune zjutri, drgač b biu vs »Narudu« pisajne zastojn.«

»No, ja, mal u že tku; pa use glih se men zdi, de je »Jutr« naputreben za brauce; al tulk bl je pa potrebn za »Učitlska tiskarna« in pa za nas redehterje. Lepu te prosim: kuku če pa »Učitlska tiskarna« naprej rint, če b »Jutr« na tiskala?«

»Sej »Jutr« ja use doužan ustane, kokr sm slišu. Ud zgube in gorplačvajna pa ja na more eksesterat tiskarna!«

»Kdu prau de ne?! Sam rajtat je treba znat prou, pa pride enmu use h nuc; tud zguba.«

»Ja, če je tku, pol pa nekar na zamer in prjatla ustanima; pa še mene tku rajtat navad, de um znou ud zgube žiut in prou hvaležen t um use večne čase.«

»Ja, veš; tku rajtat pa prouzprout jest sam na znam. Če b znou jest tku rajtat, b na laz u cele nuči ukul za gadem in jm zube ruvau; ampak b šou lepu zvečer u kašna štarja mal se pu-

— Na Koroškem so Slovenci brezpravni. C. kr. deželna vlada pod baronom Heinom je prepovedala Orlom v Rožni dolini nositi uniformo, oziroma korporativno v nji nastopati. — V Trst so pripeljali 800 ton argentinskega mesa. Vlada ga do sedaj še ni dovolila izkrcati. Soc. demokrati so mnogo kričali zaradi draginje mesa ker so devali vzrok kmetu. Sedaj ko je poskočil sladkor in premog in železo, so pa tiho, ker ga dražijo njihovi zavezniki - velekapitalisti. — Na Angleškem je izbruhnila velikanska stavka. V štrajku je 600.000 železničarjev. — Do sedaj je bilo v Trstu od 9. junija 38 slučajev kolere, med njimi 10 smrtnih. Izpustili so iz bolnišnice 7 ozdravljenih oseb. — Za župnijo St. Janž je prezentiran g. Ludvik Bajec. — Župnik g. J. Viderger je postal duhovni svetnik. — Pri občinskih volitvah v Makarski so zmagali hrvaški pravaši. — V Trstu ustanove Slovenci stalno umetniško razstavo in tudi slikarsko in kiparsko solo.

Godovi prihodnjega tedna:

20. avgusta, nedelja: 11 pobink.: Bernard op.; Stefan, kralj.
21. avgusta, ponedeljek: Ivana Frančiška, vdova; Adolf, spozn.
22. avgusta, torek: Timotej, muč.; Hipolit, spozn.
23. avgusta, sredo: Filip Ben., spoznavalec; Bogovoljke.
24. avgusta, četrtek: Jernej, apostol; Ptolomej, škof.
25. avgusta, petek: Ludovik Kr.; Patricija.
26. avgusta, sobota: Cefirin I., papež; Samuel, mučenec.

Slavkarsko gibanje na Angleškem.

Splošni položaj.

Iz Londona poročajo, da vsled stavke železničarjev mnogo trpi pošto razpošiljanje. Poročila iz Liverpoola so zelo neugodna. Množica zopet gradi barikade. Iz raznih provincialnih mest prihajajo poročila o velikem razburjenju železničarjev. V velikih mestih, kot v Manchesteru in Liverpoolu, počiva popolnoma železniški promet. V provinci se stavka vedno bolj širi.

Stavka v Londonu.

Posledice stavke v Londonu doslej še niso znatne. Promet sicer mnogo trpi, vendar še ni popolnoma prenehal. Včeraj zjutraj je dospelo v London 15 tisoč vojakov, ki so jih nastanili v bližini železniških postaj v središču mesta. Polovico uslužbencev podzemeljskih železnic je ustavilo delo. Nočni uradniki londonskega telefonskega urada so sklenili v četrtek, da se pridružijo splošni stavki.

Varnostne odredbe vlade.

V spodnji zbornici je poročal o stavki notranji minister Churchill. Omenjal je, da so v zvezi s stavko železničarjev izgreli proti lastnikom železnic, s čemur se hoče popolnoma onemogočiti železniški promet. Vsakdo mora vedeti, da je tako postopanje zločinsko. Vlada bo storila vse potrebne korake, da se bo vršil transport živih in drugega potrebnega tovarnega blaga na železnicah in pristaniščih nemoteno ter bo skrbela, da bo ostalo v delu toliko osebja, kolikor ga neobhodno potrebujejo železnice. — Vojni minister

kroftat, pol b šou pa u pojstla spat. Viš, zdej se morm pa putikat punoč pu grmouje, kokr kašn švercari, ke tubak čez grenca švercarija. A misleš, de je tu fletn? Al kua pa čm? Če b gadu na blu, kuku b pa jest živu?

»Sej vnder mende gadu na ješ!«

»Kaj še! Gadu na jem, al ud gadu pišem, de tku kašn krajcer zaslužem.«

»Pa ud kej družga piš! Puglej, kulk mama Sluvenci pisatelju, pa se nubeden na zanaša na tu, de b ga gadi redil. Piš kej družga in pust punoč gade spat. Piš magari ud uremena.«

»Iz uremenam ni nč. Sej sm že pisu ud uremena; pa kokr de b blu zacupran: če sm jest pisu, de piha ud severa, pa je začel prec pihat ud juga; če sm jest pisu, de u lepu, pa je začel lit kokr iz škafa, kokr zanalaš; sej praum: kokr nalaš. In lde sa se m režal ket pečen maček, tku de me je blu res že mal sram. Sej sm se muju, kulkr sm se mogu. Pu cele nuči sm kuluvratu pu Grade in nebu štederu in ublake regiru; kokr sm pa iz Grada dol šou, pa je blu spet use narobe. Pejđ se sulit iz uremenam!«

»Nč na scagi zavle tega, Franc. Jest sem se pa čist zanesliu rihtu pu tojem uremenskem prerukvaj: če s ti pisu, de u dež, sm pustu marea duma in nism faliu; če s pa ti pisu, de u lepu, sm uzeu pa marea iz saba in zmeri je pršla tekat marea prou

Boltatumu Pepet iz Kudeluga.

je odredil, da se vojaške čete opremijo z ostro municijo in ne z eksplozivnimi patroni.

Pomanjkanje živil.

Iz Londona poročajo, da prehrana ne bo ogrožena, ker se pričakuje, da stavka ne bo trpela dolgo časa. Vendar so se živila že znatno podražila. Cene mleka so že pred kratkim poskočile vsled suše, sedaj pa naraščajo zaradi stavke. Dovoz surovega masla ni v nevarnosti, ker ga je v zalogah za osem do deset dni. Vendar so tudi maslu poskočile cene. Tudi jajc je mnogo v zalogi, a podražila so se za 5 vinarjev pri kosu.

Beda v Liverpoolu.

Vsled ustavljenega železniškega tovarnega prometa naraščajo neprestano v Liverpoolu cene živilom. V revnejših mestnih okrajih so zaprte mesnice vsled nedostatnega uvoza mesa. Beda stavkujočega prebivalstva je zelo velika. Množica je napadla številne prodajalne kruha in jih oplenila. Zastavljavnice so prenapolnjene ter se branijo sprejeti vsled prevelike množine v zastavo ponujano blago. Vsled nezadostne hrane, velike revščine in tudi stavke odvaževalcev smeti so se zdravstvene razmere zelo poslabšale ter je umrljivost prebivalstva narastla od 13:3 na 24:5 od tisoč.

CESARJEV ROJSTNI DAN.

Včeraj ob pol 3. uri popoldne se je vršil v Ištu v cesarjevi vili diné, ki se ga je udeležil cesar, cesarska rodbina in ves dvor. Navzoč je bil tudi linški škof dr. Hittmaier, išlski župnik Stadler in župan ces. svetnik Leithner. Bavarski princ Leopold je pri dineju cesarju napil. — Na Dunaju je bila povodom cesarjevega rojstnega dne slavnostna pojedina pri knezu-nadškofu dr. Naglu, pri kateri so bili navzoči predsednik gosposke zbornice knez Windischgrätz, baron Gautsch in ostali ministri, ces. namestnik baron Bie nerth in drugi dostojanstveniki. — Iz Wilhelmsöhe poročajo, da je nemški cesar priredil povodom rojstnega dne našega cesarja slavnostno pojedino, h kateri je došel v avstrijski generalski uniformi in h kateri je pobavil člane avstrijskega poslaništva v Berlinu. Nemški cesar je napil na zdravje našega cesarja. — Iz Cetinja poročajo, da je črnogorski kralj Nikolaj že ob 8. uri zjutraj došel na avstrijsko poslaništvo, da bi kot prvi izrazil svoje čestitke našemu vladarju. Tedeumu so prisostvovali številni črnogorski funkcionarji, kakor tudi ves diplomatski zbor. — V Rimu je bila včeraj v Marijini cerkvi na Forum-Trajanum slovesna služba božja, ki sta se je udeležila avstrijska poslanika na Kvirinalu in Vatikanu z vsem obojem, kakor tudi odličnjaki avstro-ogrske kolonije.

POROKA V CESARSKI RODBINI.

Poroča nadvojvode Karola Franca Jožefa, bodočega avstrijskega prestolonaslednika, z parmsko princezino Cito, bo 4. oktobra, na dan cesarjevega godu.

OGRSKE ZAHTEVE GLEDE NA UVOZ MESA.

Znano je, da zahteva ogrska vlada znatne olajšave za ogrske tovarne vlake proti zahodu v slučaju, da dovoli uvoz argentinskega mesa v Avstrijo. Včeraj je bila ogrska vlada obveščena, da je avstrijska vlada odklonila vse tozadevne ogrske zahteve. Kljub včerajšnjemu rojstnemu dnevu cesarja se je popoldne vršila v ogrskem ministrskem predsedstvu konferenca, ki so se je poleg min. predsednika udeležili vodje trgovinskega ministrstva, fin. minister Lukacs in državni tajnik v poljedelskem ministrstvu. Pri tej konferenci se je sklenilo, da vztraja ogrska vlada pri svojih kompenzacijskih zahtevah, ako izda dovoljenje za uvoz argentinskega mesa. Tozadevna nota je bila poslana že zvečer na avstrijsko vlado. Avstrijska vlada ima sedaj naloge predložiti ogrskemu kabinetu nove predloge. Na Ogrskem se povdarja, da o prekinjenju pogajanj med obema vladama ne more biti govora, ki se bodo nadaljevala. Avstrija more le tedaj računati na dovoljenje Ogrske za uvoz argentinskega mesa, ako ne dela ovir direktni železniški zvezi Ogrske z Nemčijo.

PAPEŽ.

Papež, čegar zdravstveno stanje se vedno boljša, je prisostvoval včeraj v zasebni kapeli slovesni sveti maši. Včeraj je bilo njegovo zdravstveno stanje izredno povoljno. Bil je 5 ur izven postelje.

PERZIJA.

Londonska »Morningpost« poroča iz Teherana 17. t. m.: Sardar Mohi, poveljnik vladnih čet v Firuskuju, je brzojavno sporočil, da se je s 3000 možmi boril cel dan z močnim vojaškim oddel-

kom bivšega šaha ter ga pogнал v beg. Čete bivšega šaha so izgubile 20 mrtvecev in 30 jetnikov. Tudi si je prisvojil 150 pušk. Žena perzijskega eksšaha, ki biva v Helenentalu pri Badnu, je dobila včeraj poročilo od svojega soproga, šaha, iz katerega je razvidno, da se mu godi dobro. V pokrajini, kjer se mudi Mohamed Ali, vlada mir in red. — Carigrajski list »Jeune Turc« poroča, da se Turška odkrito upira proti prodiranju bivšega šaha proti Teheranu.

NOV ITALIJANSKI POSLANIK NA DUNAJU.

Beneški list »Adriatico« poroča iz Rima, da bo italijanski poslanik na Dunaju, vojvoda Avarna, na prošnjo vpokojen v novembru. Na njegovo mesto bo imenovan dolgoletni tajnik rimskega zunanjega urada Palatti.

NEMŠKO - RUSKA POGODBA.

Berolinski »Tageblatt« poroča iz zanesljivega vira, da se bodo nemško-ruska pogajanja v kratkem končala, vendar se ne more še ničesar natančnejšega poročati. Ruska »Rjec« piše, da se je v vseh točkah dosegel popoln sporazum, ter da se bo tozadevna pogodba, ki se tiče izključno železniških zgradb v Perziji, uveljavila začetkom prihodnjega tedna v Peterburgu.

Kolera.

Včeraj dopoldne so v Celovcu prepeljali v bolnišnico nekega človeka, ki je došel z osebnim vlakom ob 11. uri dopoldne iz Trsta v Celovec in ki je med potjo obel s sumljivimi znaki kolere. Poklicani celovski mestni fizik dr. Schmid je odredil, da se takoj prepelje bolnika v bolnišnico. Železniškega spredovnika in potnike so preiskali, vendar odpustili kot popolnoma zdrave. Železniški voz, v katerem se je bolnik vozil, so odpeli zaradi desinfekcije od vlaka. Doslej še ni dognano, če je izolirani bolnik obolel na kolero.

V Bertokih, v istrski občini, je obolelo včeraj na kolero 15letno kmečko dekle Amalija Kasian, ki so jo takoj prepeljali v izolacijsko bolnišnico. V istem kraju so se pojavili 14. t. mes. prehodni znaki kolere pri 11mesečnem otroku Ivani Novel, ki je bila v izolacijskem nadzorstvu od 8. t. mes. vsled slučaja kolere Antonije Novel in v kateri so 12. t. mes. konstatirali bacilosenko.

V Carigradu so konstatirali včeraj 56 novih slučajev kolere, izmed katerih jih je bilo 14 smrtnih. Od prej obolelih oseb jih je umrlo 11.

Izpred sodišča.

Aretirani se ni pustil. Nekega večera v letošnjem predpustu je več domačih fantov razgrajalo po Zagorju. Med temi so se tudi nahajali Jernej Zajc, France Obreza in Jožef Renko. Da bi napravil mir, je občinski stražnik pozval fante, naj se razidejo. Večina je ubogala. Le Zajc se je na tla vrgel, in upil »hudič, prederi me, če imaš korajžo«. V tem sta pa začela Obreza in Renko stražnika obmetavati s kamenjem in opeko. Stražnik je bil prisiljen potegniti sabljo in Zajca siloma odvesti v zapor. Le-ta je pa začel grabiti za ročaj sablje in upil »Daj sem trsko, če ne z lepo, jo boš dal pa z grdo«. Potegnil je tudi iz žepa nož ter ga dvignil proti stražniku in klical tovariše na pomoč rekoč: »Pohje skup! To dejanje opisujejo soglasno vse priče. Obdolženec je pa tudi dne 10. julija t. l. v Jerinovi gostilni v Toplicah vrgel kozarec v svetloko ter s stolom udaril Franceta Koritnika. Sodišče je naložilo Zajcu 14 mesecev težke ječe; zaradi metanja opeke pa Obrezi 6 mesecev, Renku pa 3 mesece težke ječe.

Surov mož. Delavec Janez Tepina, 30 let star iz Stražišč, jako surovo postopa s svojo ženo. Zaradi svoje surovosti in nasilnosti je poznan po celi vasi. Jako surovo je postopal s svojo ženo dne 23. julija t. l., pretepal jo je tako zelo, da je revica postala nezavestna. Bog ve, kaj bi ta surovež počel z njo, da jo niso rešili drugi ljudje. To je pa obdolženca tako ujezilo, da je začel groziti, da se bode v Stražiščah kmalu posvetilo, da bode nekaj naredil, da bodo vsi zadosti imeli ter bode nekaj še nocoj naredil, česar se še noben človek ne nadeja. Te grožnje je istega dne izustil pri različnih prilikah in ni čuda, da so se tega vaščanje z ozirom na obdolženčev značaj zelo prestrašili, da bi ne zanetil ogenj. Postavili so močne straže po vasi, da bi se preteče nevarnosti ubranili. Šele ko so Tepina orožniki odgnali v zapor so se vaščani pomirili. Osumljenec priznava, da je ženo pretepal, taji pa, da bi bil žugal z zažigom, kar pa vse zaslišane priče enoglasno potrdi. Sodišče je obdodilo Tepina na 13 mesecev težke ječe.

Brat brata poškodoval. Valentin Konič, 29 let stari dninar, je na večer 14. majnika prišel nekoliko pijan domov. Ker mu je brat Jožef prigovarjal naj gre spat, se je radi tega Tine z njim sprl, v svoji jezi pograbil sekuro in jo vrgel proti svojemu bratu, ki ga je zadela v desno koleno ter ga zelo nevarno ranil. Obdolženec obžaluje svoj čin in se zagovarja le s pijanostjo, ne trdi pa, da bi bil toliko pijan, da bi se ne bil svojega dejanja zavedal. Tudi brat mu je vse odpustil. Ker je bil obdolženec že zaradi enakega dejanja predkaznovan, ga je obsodilo sodišče na 4 mesece težke ječe.

Vztrajen tat. Valentin Vičič, 41 let star, iz Bitič brez stalnega bivališča, je tujemu imetju nevaren človek, ki ga tudi razne kazni, katere je imel zaradi tatvine prestopi, niso poboljšale. Začetkom meseca maja je prišel iz Hrvaškega in se brez dela po Kranjskem potepal. Dne 18. majnika t. l. je poskusil svojo srečo pri Srečku Rusu v St. Vidu. Ta je prišel okoli pol 1. ure zjutraj domov ter klical deklo, da bi mu odprla vežna vrata. Na hodniku je zapazil neznanega človeka. Rus je dognal, da je tat prišel gori po lestvi, ki jo je prislonil na hodnik. Na gospodarjev klic je neznanec pobegnil, a Rus ga je zasledoval s kolesom ter ga dohitel, a prijeti ga ni mogel, ker mu je ušel v grmovje v smeri proti Preserju, posrečilo se mu je pa vseeno si tatu dobro ogledati. Še isti dan okoli polnoči ga je zalotil posestnik Jožef Birk v Preserju v svoji hiši v trenutku, ko je hotel ravno ukradene reči v vrednosti 35 K odnesti. Birk je tatu izročil orožnikom, ki so ga aretirali. Obdolženec tatvine taji in trdi da je vsled umobolnosti tako zmešan, da se ničesar ne ve spominjati. A preiskava njegovega duševnega stanja je pokazala, da so te trditve Vičiča neistinite in da je popolnoma zdrav na umu. Za kazen se mu je naložilo 13 mesecev težke ječe.

Dobro sta jo skupila. Silvester Zajc, 22 let star, pekovski pomočnik in 18 let stari Jožef Martinčič, mlinarski pomočnik, sta bila zaposlena pri peku Avguštinu Ficku v Domžalah. V tej hiši je bivala malo slaboumna Emilija Jenko, vdovljena sestra Fickove žene. Bilo je dne 15. majnika t. l., ko sta se Zajc in Martinčič dogovorila se z Emilijo Jenko surovo pošaliti. Najprvo sta jo dražila, potem jo pograbila ter ji zvezala roki na hrbtu z vrvjo, potem jo telebnila na tla in jo vlačila dalje časa po tleh. Šele po posredovanju drugih oseb je bilo možno revico oprostiti, katera je zadobila vsled tega skrajno surovega ravnanja več poškodb, prask, odrtin in podpluth na telesu. Obdolženca dejanje priznavata, a se zagovarjata, da jima je gospodinja to storiti velela, da ne bi delala škode pri hiši. Ta izgovor se je pa izkazal povsem neresničen. Obdolženec Zajc je pa tudi nevaren tat, ki je bil že šestkrat zaradi tega zločina kaznovan. Dne 15. majnika prišel je v Studo k hiši Marije Klopčič, ko ravno ni bilo nobenega doma. Splazil se je v hišo in po nji toliko časa stikal, dokler se mu ni posrečilo izmakniti žepne ure z dvema verižicama in 10 K gotovine. Po izvršeni tatvini je Marija Klopčič Zajca zasledovala ter je moral na njeno zahtevo vrniti uro z verižico, drugo si je tat pridržal. V Stožicah pri Ljubljani je Zajc poskusil še drznejšo tatvino. Vlomil je pri zadnjih vratih v hišo Frančiške Šilar, tam siloma odprl vrata sobe ter jel premetavati obleko po skrinjah in omarah, pri čemur ga je gospodinja zasačila. Tat je našel nekaj zlatnine, žepno uro in več denarja, gotovo bi bil vzel tudi hranilno knjižico z vlogo nad 1400 K da ni bil zasačen, kar sam odkrito priznava. Sodišče je uporabilo vso strogost zakona in Zajca obsodilo na tri leta težke ječe, potem se bode pa oddal v prisilno delavnico, Jožefa Martinčiča pa na 4 mesece težke ječe.

Veliko še obeta. Filip Mrak, rojen v Zg. Tribušah na Primorskem je šele 23 let star, a v hudobijah dobro izurjen. Kot uzmovič je oblastem dobro znan, vrhu tega je pa tudi nasilnega značaja. Meseca marca je srečal Ivana Nemca s kolesom v rednosti 140 K. Tega je prosil naj mu posodi malo kolo, da ga bode poskusil. Res se je dal Nemec pogovoriti in mu ga dal. Mrak sede na kolo in z njim pobegne. V Brdicah ga je pa nato za 15 K zastavil. Aprila meseca je služil za hlapca pri Matevžu Zigonu v Škofji Loki. Gospodar ga je 12. aprila t. l. poslal z uprego v Ljubljano in mu izročil 94 K 4 v za nakup raznega blaga. Med potjo je spil pol litra žganja ter se pripeljal do mitnice na Marije Terezije cesti. Vprašan, če ima kaj dachu podvrženega blaga, je pričel mitničarja zmerjati s hauptfalotmi, ko mu je stražnik napovedal aretacijo, je Mrak skočil na voz in je jel z bičem mahati proti njemu. Ko ga je stražnik potegnil

z voza, zgrabil ga je za roke in ga suval v prsa, le z največjim naporom ga je bilo možno ukrotiti in ga privedi na osrednjo stražnico. Ker je imel stalno službo in se brigati za konje in vprego, je bil spuščen. A obdolženec se ni odpeljal domu ter nakupil naročeno blago, marveč se je odpeljal proti Logatcu, kjer je pustil konje in voz, sam je pa z vlakom pobegnil v Trst, kjer je gospodarjev denar zapravil. Podal se je nato v Kleinwaitsch na Gor. Štajersko, kjer je Antona Kravanco za prejeto hrano in stanovanje opeharil za 38 K 3 v. Potem je vlomil v delavsko kočo ter izmaknil delavcema Urbanu Scheibelnu in Mihi Vivotu raznih reči v vrednosti 44 K, nakar je iz tega kraja izginil, dokler ni prišel v pest roki pravice. Zdaj bo imela človeška družba pred tem nevarnim človekom nekaj časa mir, kajti prisojeno mu je bilo za kazen dve leti težke ječe.

Dnevne novice.

+ Liberalno prorokovanje. Misel, da bi se osnovala »Zveza slovanskih Orlov« je na »Slovenski Narod« tako neprijetno učinkovala, da se ne more pomiriti in zdaj že dva dni o tem pisari. Če že sama namera ustanoviti Slovansko orlovsko zvezo »Narod« tako tišči, kako bo Zvezo samo težko prebavil! Ali »Narod« se bo že privadil kakor se je že na marsikaj drugega. Da bo Zveza slovanskih Orlov res uspevala, to nam spričuje sam »Slovenski Narod«. On namreč prorokuje in kadar glasilo naših liberalcev kaj prorokuje, se potem zgodi ravno narobe. »Narod« pravi, da z Zvezo slovanskih Orlov ne bo nič. Ko se je ustanovil Orel na Kranjskem, je »Narod« zagotovil, da ne bo nič, ko se je osnoval Orel na Goriškem, je »Narod« zadržal, da iz tega ne bo dvakrat nič, ko se je Orel razširil na Štajersko, je rekel »Narod«, da trikrat ne bo nič, ko so ustanovili Orla na Češkem, je »Narod« konstatiral, da bo še menj kot nič in ko se je začel razvijati tudi na hrvaškem jugu, je že »Narodu« zmanjkalo izrazov, da bi povedal, kako bo šele to za nič. Izpolnilo se je pa seveda vse drugače. Orel je v petih letih tako narasel in se razvil kakor se Sokol ni v štirikrat petih letih in dočim se je Slovanska sokolska zveza zelo pozno in z velikimi težavami osnovala, so Orla že po tako kratkem času prišli tako daleč, da morejo napraviti zvezo, ki bo sčasom obsegala vso katoliško slovansko mladino. Da to gospodom Sokolom ni všeč, to zelo radi verjamemo. Sokolstvo je v bistvu liberalna organizacija, kar se je celo iz govorov na hrvaškem sokolskem zletu v Zagrebu razvidelo. Lovi pa v svojo sredo tudi dobro katoliško mladino, ki jo polagoma posvobodimisi. Črez ta račun bomo pa mi velik križ naredili. In zato se bo Slovanska Zveza Orlov osnovala in bo prospevala, »Narod« pa lahko prorokuje, kar in kolikor ga je volja.

+ Kdo draži? Laž ima kratke noge in posebno, kadar se naši liberalci zlažejo, pride resnica kmalu na dan. »Narod« in »Jutro« skoraj že eno leto vpijeta, da so draginje krivi klerikalci. Dejstva pa govore drugače. Ko so imeli krščanski socialci v dunajskem parlamentu večino, torej tedaj, ko je bil »klerikalizem v Avstriji na višku«, kakor se je »Narod« izražal, se je dalo živeti, drago je bilo primeroma le meso, to pa ne vsled krivde »klerikalizma«, ampak iz splošnih gospodarskih vzrokov. Vendar pa se je draginji mesa saj začas skušalo odpomoči z uvozom argentinskega mesa in »klerikalni« poslanci brez izjeme so glasovali za to, čeprav so povdarjali, da se s tem draginja ne bo odpravila. Kako je pa zdaj? **Zdaj je večina zbornice liberalna in vendar se ni draginja prav nič zmanjšala, narobe se je povečala!** Prej je bilo samo meso primeroma drago, zdaj pa, ko je na Dunaju zmagala veleindustrija s pomočjo socialne demokracije in je dobil prevago liberalizem, je sladkorni kartel zvišal cene sladkorja v treh mesecih za 6 K, pozimi se podraži premog, petrolejni kartel zviša cene petroleja, dražji postane špirit in zelo visoko poskočijo cene v manufakturni branši. Naravnost neznosno pa je tudi naraščanje stanarine in danes na Dunaju celo rodbine iz srednjih slojev ne morejo stanovanj dobiti. Kaj pa je z argentinskim mesom? **Ko so »klerikalci« bili na krmilu, se je uvažal, zdaj, ko imajo v parlamentu besedo liberalni elementi, pa ga v Trstu ne smejo izkrcati!** Ogi ne puste! Zakaj ne? Ker vedo, da se jim bodo avstrijski liberalci kot zastopniki veleindustrije udali, zakaj avstrijska veleindustrija ima na Ogrskem velike interese, kjer pa se gre za profit, pozabijo liberalci takoj na lakoto ljudstva. — Tako je nastala splošna draginja, ko so prišli v Avstrijo zo-

pet do veljave Judi, liberalci veleindustriji. Se argentinskega mesa ni več moč dobiti! In kdo dela draginjo? Kdo povišuje umetno cene mesu in vlada mesni trg? **Liberalni prekupec in vmesni trgovec.** Kdo draži sladkor? **Liberalni velekapitalist.** Kdo draži premog? **Liberalni veleprodcuent.** Kdo draži petrolej? **Liberalni špekulant.** Kdo draži špirit? **Liberalni veležganjar.** Kdo draži sukno in obleke? **Liberalni velemanufakturst.** Tako je prvo delo »oživiljenega liberalizma«, kakor ga je nazval »Narod«, to, da se je vse podražilo.

+ Kje ste pa bili pre? Socialni demokracije uganjajo velik kraval zaradi tega, ker ne dovolijo Ogrska vlada, da bi se argentinsko meso v Trstu izkrcalo in v mesta izvozilo. Kakor je znano, je sprejel nagodbeni odsek pri sklepanju nagodbe zahteve Ogrske polovice, ki pravi, da se ne sme brez izrecnega dovoljenja Ogrske odnikoder mesa uvažati. Te točke, ki jih je tudi državni zbor leta 1907. sprejel, se oklepa sedaj ogrska vlada in stavi dunajski vladi za privolitev v izkrcanje argentinskega mesa neverjetno visoke gospodarske zahteve. Pri vsem tem kravalu je seveda najbolj smešna ta okoliščina, da so imeli v nagodbenem odseku, ki je ta določila sprejel, soc. dem. nič manj kakor 8 zastopnikov. **In takrat se ni živ krst oglašil proti tem zahtevam ogrske vlade!** Sedaj šele prihajajo socialni demokracije z vso svojo modrostjo na dan, dočim niso znali takrat ust odpreti. Bilo bi torej veliko bolj umestno, ko bi mahali socialno demokratski listi po hrbtih svojih lastnih zastopnikov, kakor pa po drugih strankah.

+ Rdeči revoluci onarji. »Zarja«, glasilo soc. demokratov, nima drugega opravka, kakor da napada gospe in gospodične na Bledu, ker so na cesarjev rojstni dan prodajale slaščice s cesarjevo podobo v korist doma za onemogle in stare pomorščake. Naši socialni demokraci so res smešni. Cesarsko slavlje napadajo le zato, da bi markirali svojo »revolucionarnost«, pa Bog vedi, čemu jim je tega treba? Imponirajo s tem nikomur ne, saj še dobro pomnimo, kako so zastopniki socialne demokracije leta 1907 v fraku in klaku na cesarski dvor šli. Socialni demokraci imajo najmanj povoda se v cesarske slovesnosti zaganjati, rajši naj bi se mu vsak dan zahvalili za volilno reformo, katere bi še dolgo ne bilo, če bi cesar ne bil z vso svojo veljavo vplival na merodajne kroge. Socialisti bi s svojim vpitjem volilne reforme še dolgo ne bili uveljavili, kakor s svojimi demonstracijami niso odpravili ne mesne draginje ne stanovanjske bede. »Zarja« naj rajši piše, kako socialnodemokratska stranka v Avstriji poka, naj se zanima za delavsko bedo in za socialno zavarovanje in podobne reči, ki so za delavstvo važne, s svojimi smešnimi noticami zoper proslavljenje cesarjevega godu pa bo delavstvu kaj malo pomagala. Ogromna večina avstrijskega delavstva je patriotska in cesarju udana, saj nekoliko bolj kakor rdečim na papirju revolucionarjem.

+ Občni zbor »Slov. dijaške zveze« in abiturientski sestanek dne 26. in 27. avgusta t. l. v Domžalah. Ker je veliki shod slovensko-hrvaške mladine preložen na prihodnje leto, se vrši dijaški sestanek v Domžalah, in sicer s sledočim sporedom: V soboto, 26. avgusta, zjutraj ob četrt na 9. uro dohod (odborniki »Slov. dijaške zveze« in abiturienti igralci pridejo že v petek popoldne). Ob pol 10. uri občni zbor S. D. Z. Popoldne ob 3. uri vsporedno zborovanje sekcij: a) literarne, b) organizacijske, c) narodnoobrambne. Zvečer prijateljski sestanek, ki ga prirede abiturienti s sodelovanjem orkestra slavne domžalske godbe. V nedeljo, dne 27. avgusta: dopoldne ob pol 9. uri sv. maša, nato ob pol 10. uri zborovanje abiturientov. Popoldne ob pol 4. uri igra »Za pravdo in srce«, igrajo abiturienti. Po igri veselica, pri kateri sodeluje slavna domžalska godba. Opozorjamo tovariše, da se udeležijo tega pomembnega sestanka v obilnem številu. Oglašijo naj svojo udeležbo na naslov: »Slov. dijaška zveza« v Ljubljani, Vrhovčeva ulica, II. nadstropje.

+ »Slov. dijaška zveza« opozarja tem potom cenjene stariše, ki nameravajo svoje sinove poslati v Ljubljano v šolo, da jim preskrbijo tudi snažna in dobra stanovanja. Ker ima tajništvo S. D. Z. stanovanja zaznamovana, naj se stariši obrnejo pismeno ali ustmeno do konca tega meseca na tajništvo S. D. Z., »Ljudski dom«, da Vam da informacije glede stanovanj. Uradne ure: od 10. do 12. ure dopoldne.

+ Ubogi Vsenemci! Pravi sodni dan je prišel nadnje. Nemški vladar — po njih mislih vsemočeni bog na zemlji — se je tako nezaslišano ponižal, da se radi Agadirja pogaja! Namesto da bi nasprotnika z eno samo breco iz-

premenil v prah in pepel. In potem nezaslišano dejstvo: Berolinski Čehi so smeli prirediti slavnost, h kateri so se predzrnili priti celo Čehi iz Prage, in s pomočjo samega berolinskega policijskega predsednika Jagowa so vsi skupaj odnesli žive glave! Že moramo verjeti vsenemcem, ki pravijo, da se čutijo popolnoma uničene.

+ Somišljeniki! Nabirajte za Ljudski sklad! Doneske sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

— Cesarjev rojstni dan v Pulju. Kakor vsako leto tako se je tudi letos obhajal 81. cesarjev rojstni dan nad vse slovesno. V četrtek zvečer, predno je zatonilo solnce v morje, so naznanjali strelji, da se bliža rojstni dan za blagor svojih narodov osivelega vladarja. Zvečer je igralo po mestu pet godb. Vsaka je bila spremljana od mnogoštevilnega občinstva. Mnogo hiš je bilo razsvetljenih in večina njih v zastavah. V petek zjutraj so strelji na gradu in vojnih ladjah naznanjali, da je napočil slavnostni dan. Garnizija je imela na mornaričnem vezbalšču slavnostno sveto mašo. Istotako se je darovala v stolnici slovesna sveta maša, kateri je prisostvovalo državno in mestno uradništvo in častniške deputacije. Zvečer pred solčnim zahodom oglašili so se zopet topovi raz grada in vojnih ladij in naznanjali zaključek slavnostnega dneva.

— Cesarjev rojstni dan v Sarajevu. Sarajevo je bilo krasno razsvetljeno. Okoli po trdnjavah so gorele lučice. Ob reki Mejački je tudi bila divna razsvetljava. Vse je bilo v zastavah. V konaku je bil diné. Vršilo se je poklonstvo oblastnj, predstojnikov vseh veroizpovedanj. Po cerkvah so se brale sv. maše in vojaška godba je svirala po mestu.

— Zopet nova pošiljatev argentinskega mesa v Trstu. Včeraj je priplul v Trst parnik »Austro - Americane« »Zofija Hohenberg« z 250 tonami argentinskega mesa. Tudi to meso bodo izložili v hladilnicah tržaške proste luke. Ako ne bo vlada dovolila uvoza, bodo meso odposlali v Italijo ali pa v Švico. Že včeraj se je pričelo z razpošiljanjem večje množine argentinskega mesa s parnikom »Atlanta« v Benetke in Ancono. — Včeraj je došel po naročilu ogrskega poljedelskega ministristva v Trst višji veterinar Ludovik Eter iz Reke, da preišče, ako se ni postopalo protipostavno z argentinskim mesom, ki ga je doslej uvozila »Austro - Americana« 600 ton v tržaško luko. Dognalo se je, da je meso shranjeno v skladiščih družbe v prosti luk. Del mesa se je porabil kot provijant za parobrodno osobje, en del pa se ga je poslalo v Švico in Italijo. V javni promet argentinsko meso ni došlo, tako da je postopanje z dogovorom obeh vlad v soglasju.

— Iz Preske. Gospodična učiteljica Marija Vider daruje tem potom 3 krone za »Ljudski sklad«, ker je bila v »Jutru«. Komentarija ni treba za ta list. Dopisnik »ata« naj raje posluša kdaj dobi retour-dekret. Posnema naj on učiteljico, ki ima le črtalnik, ne pa pošteno palico, s katero on udriha uboge šolske otroke. Toliko sedaj. V drugič bo imenovan in še kaj več.

— Hišni red za delavske hiše in druge zadržne zgradbe, ki se bodo s pomočjo države zidale v odpravo pomanjkanja stanovanj, je izdalo ministristvo za javna dela. Določbe so glede mira, reda in snažnosti jako stroge ter se ozirajo tudi na нравno varstvo otrok.

— Bataljonski tamborji se v kratkem odpravijo zaradi pomanjkanja moštva.

— Nesreča v puljski mornariški šoli. V Pulju je nek gojenec šole za strojne eleve tako neprevidno ravnal z nabasano puško, da se je sprožil in je strel zadel 20letnega strojnega eleva Avgusta Floriana, ki so ga umirajočega prenesli v bolnišnico.

— Voditelj Nemcev v Srijemu umrl. Iz Osjeka poročajo, da je umrl v 65. letu starosti poslanec okraja Ruma, Ferdinand Rister. Bil je voditelj srijemskih Nemcev ter ogrski državni poslanec, daljši čas tudi župan v Rumi.

— Učinki alkohola. V eno uro od Pulja oddaljeni vasi Zadrade so v sredo zvečer popivali v neki tamošnji gostilni štirje kmečki fantje in še nek bolj prileten kmet. Ko jih je alkohol že do dobra omamil, so se med seboj sprli. Med preprirom je eden fantov sunil kmeta z nožem v trebuh. Težko ranjenega kmeta so prepeljali v bolnišnico. One štiri prepirače pa je orožništvo izsledilo in oddalo roki pravice.

— Prav mnogo se že proda Kolinske kavine primesi v korist obmejnim Slovenem, toda prodati bi se je moralo še mnogo več, ko bi vsaka naša gospodinja storila svojo dolžnost in povsod zahtevala izključno in brezpogojno le to kavino primes, ki glede izvrstne kakovosti presega vse druge in je obenem

tudi edino pristno domače blago te vrste. Vrh tega ima od te kavine primesi znatne letne dohodke tudi naša »Slovenska Straža« za svoje delo za obmejne Slovence. V vsakem oziru torej zasluži Kolinska kavina primes v korist obmejnim Slovenem, da se v vsaki naši družini udomači in da jo kupuje vsaka naša gospodinja.

— Mednarodna plavalna tekma, ki se vrši dne 20. avgusta na Blejskem jezeru, vzbuja splošno pozornost in vsestranske interese. V nedeljo zjutraj prične tekma z najinteresantnejšo točko »prvenstvo Bleda«. Ta tekma, ki obsega 2800 m, ima svoj začetek v hotelu Louisenbad, okrog otoka in zopet nazaj v toplice. Popoldne ob 3. uri se prične tekma na krajši progi. Med tekmovanjem svira zjutraj in popoldne vojaška godba c. kr. pešpolka št. 47 iz Gorice. Vstopnina za cel dan (paspertout) k vsem prireditvam 1 K. — Za Ljubljance sta najbolj prikladna gorenjska vlaka, ki odhajata ob 5. uri 47 min. in 6. uri 48 min. zjutraj iz Ljubljane. — Ker so se prijavili k tej tekmi člani najboljših nemških, čeških, hrvaških, madjarskih in domačih klubov, obeta ta tekma, da postane jedna najzanimivejših sportnih prireditev te vrste na celnem Avstrijskem.

— Avstrijski dolgovi koncem leta 1910. 1. Splošni drž. dolg 5.199.884.244 K 27 v. 2. Dolg v držav. zboru zastopanih kraljestev in kronovin 6.911.565.708 K 63 v. — Skupaj 12.111.449.952 K 90 vin., od katerega zneska moramo plačevati na obrestih 477.844.862 K 64 vin.

— Katehetska organizacija. Pravila Katehetskega društva za Primorsko je vlada potrdila.

— Slovesnost sv. Roka v Dravljah se je letos izvršila izredno lepo. Nad 5000 romarjev od blizu in daleč je v torek in sredo prišlo priporočiti se varihu zoper kužne in nalezljive bolezni. Cerkevne govore so imeli gg. Tomaž Klinar, Anton Tomelj in Vojteh Hybašek. Na sv. Roka dan je bilo 11 sv. maš, obhajanih je bilo nekaj nad 500. Posebej moramo poudariti tudi to, da je bilo pri letošnjem velikem cerkvenem shodu zelo mirno, to pa zato, ker je znana gostilna pri Miheljnu poleg cerkve prišla v roke poštenega in zanesljivega moža, ki svojega krščanstva in verskega prepričanja ne nosi samo na jeziku, marveč povsod pokaže tudi v dejanju. Zato pa v gostilni ni bilo ne godbe, ne vpitja, romarji pa vsi zadovoljni.

— Prefrigan tat. K čevljarskemu mojstru in gostilničarju Antonu Štirnu v Spodnji Šiški je vstopil za pomočnika v delo Jožef Schurnig iz Celovca. A že drugo noč je izmaknil svojemu mojstru 40 komadov izdelanega površnjega usnja za čevlje v vrednosti 240 kron, par novih »štiflet«, vrednih 18 K, potem 600 razglednic in kolo po vzorcu »Omihron-Helikala«, ki nosi tovarniško št. 113.565. Schuring je z ukradenimi rečmi še tisto noč neznano kam izginil, pozabil je pa svoj domovinski list seboj vzeti. Uzmovič je leta 1855 v Celovcu rojen in tja pristojen, srednje postave, plavimi lasmi, malih brk enakih barve in temnorujavih lic. Na desni roki ima tetovirano cesarsko krono. Schuring nosi sivkasto že ponošeno obleko, rdečo pisano srajco ter črn zavratnik. Govori slovensko, a v koroškem narečju. Drzni tat se zasleduje.

— Za železnico Opatija-Učka je za tehnična predela ministristvo dalo dovoljenje družbi »Union«.

— Hrvaško-slavonski gozdi. »Gospodarski List« prinaša te-le podatke: Skupna površina Hrvaške obsega 4.214.552 ha; od teh odpade na gozde 1.520.442 ha ali 35-72 %, torej več kakor tretjina. Gozdov je: hrastovih 336.434 hektarov, bukovih 1.019.842 ha, igličevja 174.166 ha. Največ gozdov je last erarja, namreč 302.553 ha, v vrednosti 61.444.000 kron. Kako malo koristi pa ima erar iz tega ogromnega premoženja, izhaja iz zaključnega računa leta 1909., ki izkazuje 1.356.000 K dohodkov in 1.342.000 K v prvi vrsti upravnih in pogozdovnih stroškov.

— Skupščina Hrv. Kat. Udruge sklicuje predsednik Josip pl. Vancaš na 20. t. m. v Sarajevo. V razpravo pride tudi vsepravaško zjedinenje.

— Ker je kradel vojaški oves je bil v Sarajevu obsojen na pet let ječe voznik Mujo Rizvo. Vojaški, ki so mu šli na roko, so dobili po šest do dvanajst mesecev ječe.

— Pod mlinski kamen je prišel vsled lastne neprevidnosti strojni delavec v Meleusničevem parnem mlinu v Zagrebu. Kamen ga je strl.

— Zgorela. Na Korčuli se je pri kuhanju s špiritom vnela obleka ženi sodnega uradnika Postolana; predno je došla pomoč, je bila tako opečena, da je v par urah umrla.

— Mažarsko gimnazijo v Vinkovcih so začeli zidati, ne da bi baje imeli za to oblastveno dovoljenje.

— **Občinske volitve v Zmuncu pri Škofji Loki.** Te dni so se vršile občinske volitve v Zminski občini. Boj je bil precej hud, ker so nekateri nezadovoljni z dosedanjim županom postavili svojo kmečko listo. Vendar je župan s svojo politiko proti mestencem tekom let pridobil toliko zaslobo med kmeti, da je tudi sedaj s svojo listo večinoma prodril, če tudi le z malo večino. Čudno je le, da je šla za župana v grad boj s psovkami proti župniku in proti opoziciji pijana sodrga. Čudno je pa tudi in da misliti, da je šla za protimestnega župana v boj vsa mestna liberalna garda. Upali so pač, da bodo s tem razbili Slovenski ljudski Stranki vedno udano Zminko občino, kar se jim pa ne bo posrečilo.

— **Slomškova zveza.** Letošnji občni zbor S. z. se boče vršil dne 7. septembra v Ljubljani. Podrobnosti slede. Sedaj opozarjamo člane na to da morajo glasom pravil § 35. samostalne predloge vsaj 14 dni pred zborovanjem poznati pismeno načelniku. Obenem tem potom opozarjamo predsednike in tajnike podružnic, da centralnemu tajni štu dopošljejo svoja letna poročila. Tovariši in tovarišice, agitirajte tudi med našimi prijatelji, da se udeležijo občnega zbora. Ker se je lansko leto pokazalo, da je za naše zborovanje dvorana „Rok. doma“ premajhna, zato bomo letošnji dobili večjo in dolžnosti vsakega zavednega Slomškara je, da pride na zborovanje ne le sam, ampak pripelje seboj še koga, ki se interesira za šolstvo in krščansko mislečel učiteljstvo. Res je, da je za marsikaterega vsled našega gmotnega položaja pot v Ljubljano žrtev, ampak brez žrtve ni bilo še nobene zmage! Na veselo svidenje tedaj!

— **Iz D. M. v Polju.** Z veseljem smo pozdravili novega g. nadučitelja Miheliča. Zvečer, dne 11. t. m. mu je priredila naša domača društvena godba lepo serenado. V imenu vseh je pozdravil novega g. nadučitelja domači g. župnik, ki ga je ob enem tudi prosil, naj bi deloval mnogo let med nami v prospeh in izobrazbo, pa ne le v šoli, ampak tudi v različnih društvi. G. nadučitelj se je v lepih besedah zahvalil vsem, za prelepi večer. Obljubil je vsestransko delovanje med tukajšnjim ljudstvom, posebej med našo mladino. Mi pa želimo naj ga Bog ohrani dolgo vrsto let med nami!

— **Vipava.** Igra »Za pravdo in srce«, ki jo je uprizoril vipavski Orel 13. in 15. t. m., je kljub slabemu vremenu zelo lepo uspela. Tudi gmotni uspeh je dober. G. baron Lewetsov je naklonil velikodušno 30 K, za kar mu izrekamo iskreno zahvalo. Tudi to pot je pokazal Orel trdno voljo do velikih del za izobrazbo našega ljudstva.

— **Na Vrhniki** se je ustanovila okr. gasilska zveza. Odposlanci gasilnih društev vrhniskega sodnega okraja so izvolili v odbor: Karol Mayer z Vrhnike, načelnik; Ivan Šusteršič z Verda, namestnik; Dragotin Selišar z Vrhnike, poslovodja; Anton Drašler iz Borovnice, Valentin Rihar iz Polhovega gradca, Ivan Mesec iz Stare Vrhnike in Ivan Stanonik iz Horjulja, odborniki ter Josip Brenčič z Vrhnike in Anton Vrhovec z Verda, odborniška namestnika.

— **Liberalni lažnjivci v Dravljah osramočeni.** »Jutro« in »Narod« dan na dan z lažnjivimi poročili iz Dravelj sleparita kratkovidne ljudi. Posebno se hudujeta nad novim gostilničarjem Brenk-om, ki je na večkratno prigovarjanje poštenih Draveljčanov kupil znano gostilno pri Mihelju poleg draveljske cerkve. Na vse te laži in vpitje »Jutra« in »Naroda« ne damo nobenega odgovora. Naši ljudje pa naj iz teh strupenih napadov spoznajo, da mora novi gostilničar Franc Brenk, posestnik in mizarski mojster v Dravljah, biti liberalcem trn v peti. To ga nam dovolj priporoča. Vkljub slepaskim in zahrbtnim intrigam je Brenk zadobil stalno gostilniško koncesijo, katero bo izvrševal tako dolgo, dokler ga bo veselilo. Toliko v vrednost in priporočilo vsem našim ljudem; liberalci in sleparji pa naj še nadalje lažejo in sleparijo tiste, ki se jim pusté.

— **Slovenska poroka v Ameriki.** V Morganu, Pa., se je poročil rojak gosp. Jakob Šifrar, doma iz Oslice, z rojakinjo gđeno. Frančiško Přečvevo iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko.

— **Za nemške pismenke.** Nemci so si ustanovili splošno pismensko društvo, ki deluje za ohrano in razširjenje nemške pisave. V to svrhu so nabrali že 600.000 podpisov.

— **Proizvajanje olja v Dalmaciji.** S pomočjo avstrijskega poljedelskega ministrstva so se v vseh večjih krajih, kjer se goje oljke, ustanovile proizvajalne zadrage in uredile moderne oljarne, kjer se pod nadzorstvom strokovnih organov napravlja fino olje. Pri deželni vladi se je ustanovil poseben odsek za pospeševanje oljarstva v Dalmaciji.

— **Državno trgovsko akademijo v Mostaru** otvorijo še te jeseni.

— **Uboj radi ovna.** Nedavno je v Dubravi pri Barčiču v Dalmaciji pašel

ponoči svojo drobnico Simon Knežević. Po polnoči je opazil, kako se je priplazil k čredi Dmtar Ivančević in hotel ukrasti ovna. Skočil je k tatu, v pretepu potegnil nož ter ž njim zaklal tatu.

— **Št. Rupert** je praznoval dne 15. t. m. na Marijin praznik dan dela za Boga in ljudstvo. 40letnico mašništva sta zaključila gospoda svetnika Ignacij Salehar in Ivan Mervec s tem, da se je na ta dan blagoslovil nov križev pot in blagoslovila mlekarica z dvorano. Križev pot je daroval č. g. domačin Salehar in stane čez 3200 K; pri mlekarici pa ima g. župnik Mervec veliko zaslug. Slavnost so naznanjale že dan pred praznikom zastave in priprave, ko so mladeniči in dekleta cel dan v pozno noč tekmovali med seboj, da dovršeno okrase prostore mlekarne. Zvečer je pevski zbor zapel podoknico ob sijaju lampijončkov obema svetnikoma na čast. Na praznik pa je ob 9. uri korakalo 28 belih oblečenih deklic in 28 uniformiranih Orlov v župnišče, odkoder so za tem nesli Orli ob spremstvu deklic s prižganimi svečami in duhovščino nov Križev pot v cerkev, kjer ga je blagoslovil g. P. Placid. Sveto mašo je zopet pel kakor pred 40 leti v domači cerkvi svetnik Salehar. — Po litanijah je blagoslovil mlekarniško poslopje č. g. Salehar in govoril domači gospod kaplan Strajhar. Temeljni kamen k tej ljudstvu v korist postavljene stavbi, je položila neka oseba iz daljne tujine — domačinka — ki je poslala za začetek 1000 K! Nadaljne kamne so zlagali dobrotniki širom slovenske domovine, med njimi mnogo duhovnikov in poslancev. Posebno stoje kot dobrotniki v ospredju v. g. deželni glavar pl. Šuklje, dr. Pegan, dr. Lampe in v prvi vrsti dvorni svetnik dr. Skedl. Zaostali niso farani. Darovali so veliko, delali še več, vsi mladi in stari, možje in žene, fantje in dekleta. Lahko bi se veselili tega dneva tudi nasprotniki, ki so nagajali in še zlobno nagajajo, a hvala Bogu in ljudem — tudi tega bo kmalu konec. Ljudstvo spoznava svoje prijatelje! Prav je! Delali smo tri leta in ljudstvo je že v obilni meri deležno sadov tega dela, ker je dobilo že čez 40.000 kron v svoje roke poleg lepe stavbe, ki je tu v ponos Št. Rupertu, še več: Št. Rupert ima tukaj svoj dom! Nastopili so tudi fantje in igrali »Pravica se je izkazala« prav dobro; sledila je deklamacija. Tri mlade deklice so pa voščile domačemu gospodu župniku svetniku Mervecu in svetniku Saleharju. Veselje je bilo res prisrčno — in ko se je gospod svetnik Mervec zahvalil, mu je tisočeri »Živio« pričal, da ob 40letnici mašništva ni zastoj živl in da 19let. težka služba v Št. Rupertu odmeva v teh tisočih glasovih kot hvala in zahvala skrbnemu pastirju — pridnemu delavcu v vinogradu Gospodovem.

— **Hrvaške mestne občine za ljudsko izobrazbo.** Na poziv ABC-kluba se je v Zagrebu vršil sestanek, na katerem je karlovški občinski svetnik dr. Šašel poročal o delovanju ljudsko-izobraževalnega odseka karlovškega mestnega občinskega odbora. Gre namreč za to, da se vse hrvaške mestne občine postavijo na čelo ljudsko-izobraževalnemu delu po karlovškem načinu. Po tem se v vsakem mestu izbere poseben odbor, ki oskrbi vse podrobno delo, občina pa po posebnem odseku nadzoruje to delo in nosi, oziroma upravlja stroške zanj. V kratkem času se je na ta način v Karlovcu ustanovila javna mestna čitalnica, mestna ljudska knjižnica, vršilo se je več tečajev za analfabete, sekcija za ljudska predavanja je priredila 30 predavanj itd. Na sestanku se je sklenilo poslati vsem mestnim zastopom tozadevna pravila karlovške mestne občine in jih pozvati, da po tem zgledu čim prej ustanove ljudsko-izobraževalne odseke. Potem se že na jesen vrši ustanovni občni zbor vseh hrvaških izobraževalnih ustanov.

— **Smrt bosanskega hajduka.** V Banjaluci je umrl 106 let stari Stevo Morvica, ki se ga ljudstvo kot hajduka spominja v nešteti pesmih in povestih. Morvica je 65 let preživel v raznih ječah. Zadnji umor je izvršil pred dvema leti, ko je na sejmu v prepiru z enim samim udarcem z golo roko razbil glavo nekemu živinskemu trgovcu. Svojima dvema sinovima je Morvica zapustil hišo in veliko premoženje.

— **Nesreča na vojni ladji.** V Pulju je 16. t. m. padel s 25 metrov visokega jabolnika vojne ladje »Adria« 30letni mornar Alojzij Passaneg na krov ter se ubil. Doma je bil iz Št. Vida na Korškem.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Vižmarjih** priredi v nedeljo, dne 27. avgusta 1911, v gostilniških prostorih gospoda Ivana Novaka v Vižmarjih vrtno veselico s sledečim sporedom: Kegljanje na dobitke, in sicer: prvi dobitek

vrednost 12 K, drugi 6 K, tretji 4 K; četrti, peti, šesti 3 K; sedmi, osmi, deveti 2 K. — Srečolov. — Šaljiva pošta. — Petje. — Godba. — Koriandoli. — Kitajska bitka. — Zvečer krasna električna razsvetljava in umetalni ogenj. — Začetek točno ob 4. uri popoldne. — Vstop prost. — Kegljanje na dobitke se prične v soboto, dne 26. avgusta, ter konča v nedeljo ob 9. uri zvečer, nakar se razdelijo dobitki. Trije lučaji 20 h. — K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

— **Cigani — konjski tatovi.** Na Trsteniku so v noči od 17. do 18. avgusta ukradli cigani 3 konje. Ena črna kobila ima belo nogo. Pozor pred nakupom!

— **Nesreča.** 33letni zidar Alojzij Spada v Trstu je padel v prosti luki iz hangarja kakih 6 metrov globoko in se težko poškodoval. Prepeljali so ga v bolnico.

— **Poskušen samoumor.** 56letna Marija R., stanujoča v Trstu, ulica Caserma, ki že delj časa boleha na neozdravljivi bolezni, je hotela umreti. Zaprla je vrata in okna ter užgala ogelje in se vlegla v postelj. Ko so prej odsojni domači vstopili v njeno sobo, so jo dobili nezavestno. Prepeljali so jo v bolnico.

— **Predrzní tatovi.** Tržaški tatovi postajajo zopet predrzni. Na javnih ulicah in pri belem dnevu krajejo kot srake. Predčerašnjim je prišel ključavničar Anton Stasiček iz Tržiča (Monfalkone) v Trst po opravih. Šel je po trgu Carlo Goldoni okoli 4. ure popoldne, ko se mu približata dva neznanca individua, katera sta stopila vsak na eno njegovo stran. Stasiček je šel naprej, segel v žep in na svojo žalost konstatiral, da mu je bila ukradena srebrna ura, vredna 36 K. Vrnil se je takoj nazaj, poklical 2 redarja in jima pokazal tatova, ki sta se, opazivši nevarnost, pomešala med ljudstvo, a sta bila vseeno prijeta in aretirana. Začela sta protestirati in eden izmed njiju se je izvil redarju iz rok in ubežal proti ulici Farneto in se skril v hišo št. 12 v ulici Maiolica. Skril se je v stanovanju Angelike Bochesi, kjer ga je zopet prišla roka pravice. Tatova se pišeta: 17letni Just Cucagna, dninar v Trstu, stanujoč v ulici della Concordia šte. 23 ter neki Smerdu. Policija je dognala, da sta Smerdu in Cucagna komplica onega Josipa Ronzel, ki je bil aretiran v terek radi tatvine.

— **Lep soprog.** Marija Dvoržak v Trstu ima moža, ki je velik alkoholist in še večji lenuh; vrh tega še grdo ravna z ubogo ženo, ki je skrbela zanj in za otroke. Sita tega življenja, je vložila tožbo za ločitev zakona. Ko je mož zvedel za ta korak svoje žene, jo je začel tako pretepavati, da se je morala zateči na zdravniško postajo.

Štajerske novice.

— **Mladinska organizacija** na Spod. Štajerskem. V nedeljo, dne 10. septembra, se vrši v Petrovčah v Savinjski dolini veliko mladeniško slavlje. Zveza slovenskih mladeničev ima svoj občni zbor, obenem pa skupen sestanek in javna telovadba štajerskih orlovskih okrožij. To slavlje bo kot nadomestilo za nameravani tabor jugoslovanske mladine v Ljubljani. — Prihodnjo nedeljo, 20. avgusta, se vrši pri Sv. Jurju ob južni železnici velik mladeniški shod. Govori poslanec dr. Korošec. Pridejo fantje iz cele celjske okolice. — Na gori Oljki pa bo istotako velik shod savinjskih deklet. Govori dr. Hohnjec. — Pri Mariji Magdaleni v Mariboru pa se je na praznik 15. avgusta ustanovila dekliška zveza, h kateri je pristopilo okrog 100 deklet. Govorila sta na ustanovnem shodu dr. Hohnjec in voditeljica Z. S. D. Anica Kren iz Št. Ilja.

— **Maribor.** Opetovano se opozarjamo mariborske in okoliške Slovence in naša društva, da se zanesljivo udeležijo narodne veselice, ki jo priredi pri Št. Petru niže Maribora v nedeljo, dne 20. avgusta, popoldne mariborska podružnica »Slov. Straže«. Vsi, ki ste prosti, ki vam je mar rešitev obmejne Slovenstva, prav vsi v Št. Peter!

— **Umazano perilo.** Dne 17. avgusta se je pred okrajnim sodiščem v Ptujju vršila obravnava v aferi Malik contra Ornič. Razprava se je preložila, ker hoče Ornič nastopiti dokaz resnice. Ornič je namreč javno očital Maliku, da je lažnjivec. Čedni bratci!

— **Gornja Radgona.** Dne 26. julija je imel naš okrajni zastop plenarno sejo, v kateri se je izvolil okrajni šolski svet. Slovenci so bili toliko kulantni, da so celo dva Nemca od peterih članov izvolili v okrajni šolski svet. A ker je s 4. julijem t. l. potekla funkcionska doba okrajnemu zastopu, so Nemci in nemškutarji vložili pritožbo na okrajno glavarstvo v Ljutomeru, ki je tudi ugo-

voru ugodilo in je volitev razveljavilo z motivacijo, da okrajni zastop ni več kompetenten voliti okrajni šolski svet, ker mu je že 4. julija potekla funkcionska doba. Okrajno glavarstvo Ljutomer kot izvršujoči organ Volksrata in ponižni sluga radgonskih nemškutarjev računa z dejstvom, da bo pri prihodnjih volitvah prišla na krmilo nemškutarska stranka, ki ima po glavarjevem mnenju edina pravico voliti novi okrajni šolski svet. Če se le glavarstvo z nemčurji vred ne bo uračunilo. Naše vodilne kroge pa nujno opozarjamo na nepravilnosti, ki se godijo v področju glavarstva Ljutomerskega.

— **Savinjska dolina.** Veliko razburjenje proti hmeljskim mešetarjem 1. prekupcem vlada po lepi Savinjski dolini, ker so se hmeljarji po prekupcih grozno ogoljufali. Že po zimi in spomladi so mešetarji pokupili letošnji hmelj za 2 K meterski stot. Sedaj pa je navadna cena 8 K. Ni čuda torej, če je savinjski zavedni hmeljar vzrožil proti svojim nenasitnim pijavkam, ki se mastijo z dobičkom ljudstva. Med prekupci hmelja se nahajajo sami liberalni generali a la Roblek, Širca, Kučetz, Cvenkl itd. Celotni liberalni hmeljarji so razjarjeni, kajti kaj jim pomaga navdušenost za prepereli liberalizem, ako pa ta liberalizem žre, žre in žre ljudski denar. V nedeljo, 20. avgusta, se vrši v Zalcu shod županov in hmeljskih komisionarjev, katerega sklicuje na podlagi posredovanja poslanec dr. Korošec in dr. Verstovška celjsko okrajno glavarstvo. Če se bo dosegel uspeh, bomo videli. Ljudstvo pa je vsaj prišlo do prepričanja, da vodi liberalizem vse stanove v gospodarski propad.

Ljubljanske novice.

— **Ij Sv. maša na Rožniku.** Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov ima jutri, v nedeljo, 20. t. m., ob 7. uri sveto mašo na Rožniku, pri kateri poje društveni pevski zbor. Društvo vabi k udeležbi tudi podporne člane in sploh svoje prijatelje.

— **Ij Duhovne vaje za dijake abituriente** bodo pri jezuitih od 4. do 8. septembra. Začetek 4. septembra zvečer ob 6. uri, sklep 8. septembra zjutraj. Gg. abiturienti, ki se jih želijo udeležiti, naj se ustmeno ali pismeno prej oglasijo pri predstojništvu (Ljubljana, Elizabetina cesta št. 9).

— **Ij Za Rokodelski dom v Ljubljani** je daroval preč. gosp. stolni kanonik Tomaž Kajdiž 10 K. — Bog povrni!

— **Ij Umrla** je večeraj gospa Eliza Hegemann, mati protestantskega pastora g. Ottmara Hegemanna.

— **Ij Brzojavne žice zvezal.** Ko je te dni nek pleskar pleskal pri Mahrovih hiši zid, so mu pri tem delo ovirale brzojavne žice, za kar si je znal naglo pomagati. Zvezal je žice skupaj in delo neovirano nadaljeval. Pri tem pa ni vedel, da je bilo s tem vsako nadaljnje brzojavljanje ustavljeno. Osobje v poštni podružnici se je dva dni trudilo, preden je prišlo na oviro.

— **Ij Ogenj v deželni bolnišnici.** Včeraj okoli 1. ure popoldne sta opazila hišni zidar in hišni ključavničar v deželni bolnišnici, da se na strojnični strehi nekaj kadi, nakar sta šla pogledat in opazila, da tli na stropu nad delavnico poleg elektrarne nek tram, katerega sta začela takoj gasiti. Ker sta pa gasila že kake pol ure in uvidela, da nista kos preprečiti nevarnosti, se je iz bolnišnice telefonično obvestil čuvaj na Gradu, da je okoli ¼ na 2. uro z dvema streloma naznanil ogenj. Kakor bi trenil se je raznesel po mestu glas, da gori bolnišnica. Drlo je tja občinstvo po vseh ulicah in kolesarji so dirjali ka-

Prof. dr. Spiegelberg, spisatelj slovite knjige „Lehrbuch für Geburtshilfe“, piše: Po doseženih uspehih na kraj. kliniki za ženske bolezni v Vratislavi rad potrjujem, da se naravna **Franco Jožef-ova** grenčica v tozadevnih slučajih uživa lahko dalje časa, ne da bi to imelo kakih posledic in ne da bi grenčica vsled tega izgubila na svojem učinkovanju. 4

NESTLÉ-jeva
moka za otroke
Priznana redilno sredstvo
Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.
Obnavlja in odstranjuje otroško drisko in blaguje črevesni katar.
Knjižica: Otroška hranitev zashoj pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

Tržiške novice.

t Častni občani. Občina Sv. Katarina je v svoji seji dne 13. t. m. soglasno imenovala za častne občane: premil. g. knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jeglič, preč. g. kanonika Frančiška Špental, preč. g. tržiškega župnika Jožefa Potokar in barona dr. Karola Born, deželnega poslanca in grajščaka, vsled zaslug, ki so si jih stekli za ustanovitev nove župnije v Lomu.

t Vojaške vaje se bodo vršile v okolici tržiški od 27. avgusta do 4. septembra.

t Socialni demokratje so se v sobotni »Zarji« zopet prav pošteno zlagali. Brez laži ne skrpucajo nobenega dopisa. Pravijo, da je odbor strokovnega društva črevljarskih pomočnikov izbacnil sodruga Bukovnika. To se sicer še ni zgodilo, a utegne se pa v kratkem, ker hujšakačev in kričačev ne potrebujemo. Vedne laži po mokraski »Zarji« o podpornih članih našega društva bodo v toliko pomogle, da se bo razkropila še tista mala peščica rdečkarjev, ki sedaj še slepo drvi za dobro plačanimi voditelji.

t Na socialni tečaj, katerega priredi pododbor dijaške zveze za Gorenjsko jutri, 20. t. m., v prostorih Katoliškega društva! Prvo predavanje bo ob 11., drugo ob 4. uri popoldne. Že z ozirom na zanimivost stvarine, ki se bo obdelovala od naših vrlih visokošolcev, je želeli obilne udeležbe.

t »Cvetica Stolljanska ali Sv. Vid« je ime igri, ki se bo predstavljala v nedeljo ob 8. uri zvečer v spodnji dvorani društva. Pred igro bo svirala godba na lok. Godli in igrali bodo naši diletantje. Kdor hoče videti lepo, ganljivo igro, naj se potruži jutri večer v društvo sv. Jožefa.

t Poročena bodeta v ponedeljek, 21. t. m., g. Jožef Salberger, posestnik in črevljarski mojster ter dolgoletni blagajnik tukajšnjega Katoliškega društva, z gđno. Marijo Sterniša, odbor-nico dekliske Marijine družbe. Naše najiskrenejše čestitke!

t »Naša Moč«, glasilo krščanskega delavstva, ki izhaja vsako soboto, pri-naša zadnji čas izpod delavskih rok ja-ko zanimive dopise iz Tržiča. Opozarja-mo delavstvo na ta časopis, ki je ob-enem glasilo jugoslovanske strokovne organizacije, ki se tudi pri nas lepo razvija.

t Odlična gosta. Nedavno se je tu mudil ameriški župnik č. g. Šavs. Imel je v cerkvi primeren nagovor, v katerem je svaril ljudi pred izseljevanjem v Ameriko, češ, da so ravno v sedanjem času za delavstvo zelo slabe razmere. Njegova pridiga je napravila na poslušalstvo velik vtis. Na Veliki Šmaren je daroval slovesno sveto mašo mil. gosp. prošt Jožef Trenkwaldner iz Bolcana na Tirolskem.

Književnost.

* Mladini! Pogosto in vsakdanje sveto obhajilo. Spisal o. Julij Lintelo, D. J. (Slovenski prevod je oskrbela Marijina družba v ljubljanskem semenišču.) — Str. 86. Cena 30 vin., 20 izvodov in več po 25 vin. — Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. O knjižici nam piše duhovnik, ki je prebral delo v francoskem izvirniku: »Tako krepko, naravno, nepretirano in prepričevalno povedanih resnic o svetem obhajilu nisem dobil doslej še nikjer, dasi sem sam iskal primernih knjig, ker sem nedavno napravil ciklus nagovorov o pogostem svetem obhajilu. Sedaj, ko sem to knjižico prebral, vidim, kako malo sem v svojih govorih povedal, in bi pridige najrajši začel iznova.« — Knjižica je namenjena mladini sploh, moški in ženski, in je pisana tako primerno, da jo bo z veseljem vzela v roke mladina v nežni starosti, zlasti pa bo koristila odrasli mladini. Sveti oče Pij X. je izvod francoske knjižice, ki mu ga je bil poslal pisatelj, z veseljem sprejel, močno pohvalil vsemu pisateljevo in izrazil željo, naj se ta spis med mladino kar najbolj razširi.

* Staršem in vzgojiteljem! Nava-jajte otroke, da bodo hodili pogostoma k svetemu obhajilu. Spisal o. Julij Lintelo, D. J. (Slovenski prevod je oskrbela Marijina družba v ljubljanskem semenišču.) Druga, pomnožena izdaja (5000—12.000). — Str. 63. Cena 25 vin., 20 izvodov in več po 20 vin. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Ves krščanski svet se trudi, da ustreže želji svetega očeta, ki jo je izrekel z odlokom o pogostem in vsakdanjem pre-jemanju svetega obhajila. Zato so tudi slovenski časniki prvo izdajo te knjižice z velikim veseljem naznanili. Zlasti navdušeno piše o knjižici slovenski nabožni list v Ameriki, »Ave Maria« (I. II. [1910] št. 8). Pravi namreč: V časih splošne verske mlačnosti smo. Vse tišči le za bogastvom in za uživanjem. Človeštvo izgublja vedno bolj zmisel za vse, kar je nadnaravnega, kar je vzvišenejšega, kakor so strasti, kakor je posvetno. V te žalostne čase je sveti oče zaklical: »Nazaj k Jezusu, k Luči, ki edini more zadovoljiti človeško srce! Nazaj k prvim navadam svete Cerkve.« Sv. Rešnje Telo je bilo sredstvo, ki je navduševalo prve mučenice, da so rajši prelili svojo kri, kakor bi le za korak odstopili od svoje vere. Sv. Rešnje Telo naj bi bilo tudi za nas sredstvo, ki naj nas navdušuje v boju zoper zmote sveta, zoper pogubonosne nauke sedanjih lažimodrijanov. — Toda, težko je to delo! Mi nismo tega vajeni! Dosedanje navade so bile popolnoma nasprotno temu klicu. Enkrat na leto, štirikrat na leto! — Vsak mesec — je bilo veliko, vsak teden že posebna milost, vsakdanje sveto obhajilo pa popolnoma neznano. Sedaj pa naenkrat: Vsak dan vsi k mizi Gospodovi! Za to pa treba vzgojiti nov rod. Treba začeti pri otrocih v šoli. Ti naj prebijejo led, ti naj zaneso v ljudstvo to novo navado. In starši in vzgojitelji pridobiti za to idejo, ima namen ta knjižica. Zato jo prav toplo priporočamo vsem slovenskim staršem.

Cvetje z vrtov sv. Frančiška (1910, str. 222) pravi koncem svojega pri-poročila: »Želeli je, da se knjižica v kolikor mogoče veliki množini razširi med naše verno ljudstvo.« — Mnogi duhov-niki so z ozirom na važni namen, ki ga ima knjižica, naročili več izvodov, da jih stariši lahko dobe vsak čas pri njih v župnišču. (Primeri: »Domoljub«, 1910, str. 433.) — Obe knjižici naj bi se v velikih množinah razširili med Slovenci.

1 kg sivlega skubljenega K 2—, boljšega K 240, pol belega prima K 280 belega K 4—, finega mehkega puha K 6, prvovrstnega K 7—, 8— in 9—60. Sivlega puha K 6—, 7—, belega finega K 10—, prsnega puha K 12—, od pet kg naprej franko.

Dovršene napolnjene postelje

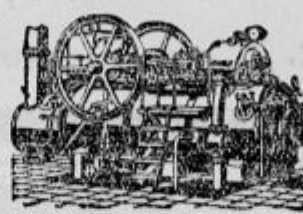
Iz gostega, trpeznega, rdečega, modrega ali belega inlet (nanking) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 vzglavnicama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim, sivim, puhastim in trpeznim posteljinim perjem K 16—, s pol puhom K 20—, s puh perjem K 24. Posamezne pernice K 10—, 12—, 14—, 16—. Posamezne vzglavnice K 3—, 350, 4—, 5—, 6—, 7—, 8—, 9—, 10—, 11—, 12—, 13—, 14—, 15—, 16—, 17—, 18—, 19—, 20—. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4-30, 5—, 5-30. Spod. pernice iz najboljš. gradla za postelje 180x116 cm velike K 15—, 15—, razposilja proti povzetju ali naprej vplačila 2427

Maks Berger Dešenica 343/a Češki les. Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoj.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljenjem.

Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 k. s. obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

3329—26

Dosedaj izdelanih na 720.000 k. s.

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tikanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropne. — Založna kamnastega blaga in šamotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru“

Važno za vinogradnike.

VINSKE SODE

več sto komadov, prav močne in zdrave, iz hrastovega lesa, od 400 do 800 litrov, se dobijo po prav nizkih cenah pri

M. Rosner & Co. Ljubljana.

Važno za vinske trgovce.

Oblastveno autorizirani in zaprišeženi

Geometer Lisec

Ljubljana, Sodna ulica št. 3

prevzema vse

zemljemerske zadeve

pri najhitrejši izdelavi in pri najnižji ceni. 953

Št. 1266/11.

Razpis službe.

Vsled smrti imenovanega obč. zdravnika dr. Finka razpisuje podpisano županstvo na podlagi sklepa obč. zastopa od 29. maja 1911 št. 874

službo občinskega zdravnika
v občini Komen.

Plača po dogovoru. Prošnje je vložiti na županstvo do 30. avgusta t. l.

Nastop službe takoj. Vsa pojasnila daje radovoljno županstvo. Zahteva se znanje jezikov.

Ker ni v celem sodnem okraju zdravnika, je bodočemu zdravniku v Komnu lepa bodočnost zagotovljena.

Zupanstvo občine Komen

dne 8. avgusta 1911.

Župan: V. Jazbec l. r.

365 (35)

Svoj izdelek **ostro žgane**
strojne, zidne in zarezane strešne

OPEKE prve vrste
priporoča **J. Knez v Ljubljani.**

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Brzobjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic.

Štiriarjeva ulica št. 6.

Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent in vsakodnevni vedno ugodni obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurzuhih poročil. — Šira. njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 2004

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Modna trgovina Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7, Ljubljana.

Solidno blago.

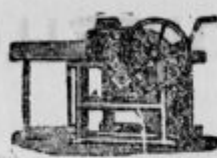
Nizke cene.

2641

Vzorci poštnine prosto.

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, delen, cefir, batist, kreton, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

MLATILNICE

lahko tekoče z rokami za goniti

mlatilnice vsakovrstne z vrtilom (gepeljni).

mlatilnice z motorjem na bencin (najceneja gonilna sila) kakor tudi vsi poljedelski stroji po 603

zelo znižanih cenah

pri

Karol Kavšeka nasledniku

SCHNEIDER & VEROVŠEK

trgovina z železnino v Ljubljani, Dunajska cesta 16.

Vsakdo naj se v svojo korist prepriča, preden kupi kak stroj.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča prečistiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

6239

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana

Turjaški trg št. 7

Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene.

3304

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Ne I. 162/11

1.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, oddelek I. je po prošnji lastnika g. Antona Ravnikarja, posestnika v Ljubljani, Opekarska cesta, št. 31 na prodaj po javni dražbi sledeča nepremičnina, za katero se je ustanovila pristavljena izklicna cena in sicer vlož. št. 268 ad Trnovsko predmestje, obstoječega iz hiše na Opekarski cesti, št. 31 (parc. št. 212) s hlevom in 1 njive (parc. št. 250/100), za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 15.000 kron. — Dražba se bo vršila dne

21. avgusta 1911.

v zgoraj navedeni hiši ob 9. uri dopoldne.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo. — Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez oziroma na prodajno ceno.

Ostane kupnine po odštetu vknjiženih dolgov se vknjiži na prodanem zemljišču. Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri g. c. kr. notarju Aleksandru Hudoverniku v Ljubljani kot sodnemu komisarju.

C. kr. okrajna sodnica v Ljubljani, odd. I.,

dne 31. julija 1911.

Hotel „Evropa“, Bled

Hotel „Evropa“ Bled

P. n. izletnikom na Bled in letoviščarjem se priporoča Hotel „EVROPA“, 2 minuti od železniške postaje Bled, moderno preurejen, 40 sob, kopelj, 2 veliki verandi s krasnim razgledom na blejsko jezero in na planine, 2 salona, sobe z balkoni.

Zmerne cene! Češka in dunajska izborna kuhinja. Češko in domače pivo. Specijaliteta: garantirano pristna vina iz veletrgovine z vinom Rudolfa Kokalj v Kranju. Dolenjska in bizelska vina, ljutomerčan, pikerčan, istrska in dalmatinska vina (opollo in chianti v steklenicah, itd.)

Na naročilo skupni obedi. Preskrbijo se vozovi na vse kraje.

2142

Valjčni mlin v Domžalah

I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vevova ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvorsne kakovosti, otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Črkoslikarija

likarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1160

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM** za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Akc. kapital: 40.000.000 kron.
Rezervni zakladi: 17.000.000 kron.
Osrednja menjalnica:
„MERCUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dvorcev, Gabionza, N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Müdling, Meran, Novi Jicin, Pizen, Praga, Liborac, Dunajsko Novomesto, Gvitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zredanji srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

kor za stavo proti Zaloški cesti. Med tem pa je bilo gasilno in reševalno društvo že na svojem mestu in delalo pod nadzorstvom svojih poveljnikov s priznanim marljivostjo tako, da je bil ogenj v kratkem pogasjen in odstranjena vsa ka nadaljna nevarnost. Kakor so izvedenci konstatirali, je ogenj nastal le zaradi tega, ker je začel tleti strešni tram poleg ventilatorja, skozi katerega je napeljana od ješe iz delavnice železna cev za dim, odnosno iskre. Tleti je moralo pač že par dni, ker drugače si ni mogoče ognja razlagati. Škode je, kakor se je moglo prvotno sklepati, 1500 do 2000 K. Strojnica je zavarovana pri »Riunione Adriatica di Sicurtà«. Občinstva se je nabralo na licu mesta na stotine in je za red skrbela policija in vojaštvo 17. pešpolka. K sreči je ogenj dobil duška podnevi, da ga je bilo mogoče pravočasno opaziti in pogasiti, kajti ko bi se bilo to zgodilo ponoči, bi bila škoda mnogo večja.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ana Plochl, zasebnica, 78 let. — Marija Merzel, šivilja, 62 let. — Vencelj Vocasek, slovenskega gledališča garderobar, 80 let. — Ivan Meglič, občinski ubožec, 58 let. — Matej Verbič, železniški voznik preglednik, 31 let.

Ij V deželno bolnišnico se danes zjutraj z Gorenjskega pripeljali hlapca Jakoba Gogala, katerega je vojaški konj s kopitom udaril na čelo in ga težko telesno poškodoval.

Ij Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 6. do 12. avgusta 1911 kaže sledeče: Število novorojencev 20 (na 1000 prebivalcev odpade 26), mrtvorojenca 2, umrlih 15 (na 1000 prebivalcev odpade 19.50; med umrlimi je 9 domačinov; umrljivost domačinov je torej 11.70 na tisoč). Umrli so: za jetiko 1, vsled mrtvouda 3, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 10. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer za ošpicami 1, za škrlatno 1, za tifusom 5, za grižo 4. Med obolelimi je 6 tujcev (za tifusom in grižo) in 2 vojaka v garnizijski bolnici (za tifusom).

Ij Za kruhom. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 35 Slovencev, nazaj je prišlo pa 27 Hrvatov.

Ij Tatvina. V Veliki čolnarski ulici je bilo delavki Heleni Seljanovi iz stanovanja ukradenih pet svilnatih naglavnih rut in 5 K 40 vin. denarja. Policija je tatavo v osebi neke Ane Jungwirthove, rodom iz Ljubljane, izsledila in aretovala.

Ij V prepiru je včeraj vrgel na Trnovskem pristanu nek strgarski pomočnik hišniku v glavo leseno kroglo in ga z njo znatno telesno poškodoval.

Ij Zgubila se je danes popoldne zlata zapestnica (veržica) z dvema zlatima obeskom na potu od Šelenburgove ulice na Glavni trg in nazaj po Sv. Petra cesti. Najditelj se prosi, da odda isto v uredništvu »Slovenca«.

Ij Ortopedični zavod, ki se je do sedaj nahajal na Turjaškem trgu št. 4, se preseli v Gospodsko ulico št. 8, pritličje ter se radi preselitve otvori šele prve dni meseca septembra.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računske listke „Slovenske Straže!“ Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Nemški strah. Maribor, 18. avgusta.

Volitve v mariborski okrajni zastop iz skupine veleposestev so spravile naše narodne nasprotnike iz ravnotežja. Tolika množ Slovencev v tej skupini jih je zelo presenetila. Še tik pred volitvijo so se hudomušno posmehovali nastopu Slovencev. Veleposestvo v mariborskem okraju so smatrali Nemci za svojo absolutno last, a če ne bi bilo slovenskih izdajic, zmagala bi slovenska lista, in okrajni zastop bi imel s tem 18 slovenskih zastopnikov in s tem odločujočo moč. Velikanska je naša moralna zmaga. Dalekosežne posledice ima: Pri prihodnjih volitvah gotovo zmagamo v tej skupini, če se bo pravilno delalo.

Strah pred Slovenci je Nemce napravil nervozne. Za 22. avgusta sklicuje nemški »volksrat« za Spodnje Štajersko posvetovanje v Maribor, na katerem se bodo posvetovali kako zaježiti pretečo slovensko nevarnost.

Pomislimo samo, koliko je že žrtvoval Schulverein, koliko Südmarka za ponemčenje mariborske okolice. A

uspeh je skoraj podoben ničli! Slovenci so ravno na pritisk teh nemških bojnih društev se združili v močno obrambeno falango, ustvarili so mogočen odpor proti oholemu nemštvu, kar se najlepše vidi izza volitve v mariborski okrajni zastop dne 14. avgusta. To navdušenje, ki je prešinilo priproste slovenske kmete dne 14. avgusta 1911 v Mariboru, ni samo momentano, ampak je trdna, stalna, močna podlaga. Videti bi morali, Vi bralci, naše moče, kako so bili presenečeni, ko smo dosegli skoraj zmago, daširavno smo šli na volišče le kot opozicija, da preštejemo svoje vrste!

Čeravno smo propali pri volitvi volilne komisije, vendar naši volilci niso zgubili poguma, priborili so še celo osem glasov pri glavni volitvi. Ta odločnost, značajnost in hladnokrvnost slovenskih veleposestnikov je uničujoče vplivala na nemškutarsko-meščansko zalego. Vidijo, da bodočnost ni njihova! Naša je!

Odtod ta strah, odtod ta svečani molk nasprotnega časopisja. Na Štajerskem imajo okrajni zastopi veliko, velevažno vlogo. Oni imajo oblast nad občinami, sestavljajo okrajne šolske svete, nastavljajo učitelje, gospodarsko delo sloni na okrajnih zastopih, okrajni zastop dela nove in skrbi za stare ceste v okraju, mora skrbeti za povzdigo živinoreje, sploh ima zelo važno, velevažno gospodarsko, kulturno in narodno nalogo. Okrajni zastopi imajo veliko lastno avtonomijo. Malo je dežel, ki bi imele to važno korporacijo. A mi Štajerci jo imamo. Zato naš boj!

Mariborski okrajni zastop pa je dosedaj delal samo vsenemško in protikmečko politiko, skrbel samo za procvit mesta Maribor, okolice, občine pa zanemarjal. Zato ta odpor kmetov proti meščanom. Čuditi pa se je, da se je našlo še toliko moč, ki klečeplazijo za mestno gospodo. To so nemškutariji in taki, ki se ne zavedajo svoje velevažne dolžnosti. Mnogo je v okraju potrebnih novih zidanih cest, živinoreja je na starokopitni podlagi starega veka, a doklade okrajne so vedno enake, da, po- višujejo se.

Nadvlada meščanov nad kmeti je pri kraju! Naši slovenski kmetje se zavedajo svoje važne naloge in stopajo na lastne noge. In ta pojav nas zelo veseli. Ni še vse izgubljeno v mariborski okolici. Naša stvar napreduje, a Nemcev je — strah!

Telefonska in brzojavna poročila.
NAPREDEK SPODNJEŠTAJERSKIH SLOVENCEV.

Maribor, 19. avgusta. Krasen moralen uspeh so dosegli Slovenci pri volitvah v mariborski okrajni zastop. Danes so se vršile volitve iz skupine kmečkih občin. Slovenci so dosegli zelo časten uspeh. Nemška trdnjava se je omajala v glavnih temeljih. Slovenska lista je dobila 78 glasov ter je ostala samo za 2 glasova v manjšini napram Nemcem, ki so dobili 80 glasov. Kako je predla Nemcem trda, spričuje dejstvo, da je prišel kandidat gospod Platteis do žreba. Sreča pa je bila pri žrebu Slovincem nenaklonjena, vendar je moralna zmaga na strani Slovencev. Le vprašanje časa je, ko bo zlomljena nemška nadvlada v mariborskem okrajnem zastopu. Udeležba je bila mnogoštevilna; od 161 jih je prišlo k volitvi 158. Slovenski volilci so se zgledno držali discipline; bil je samo 1 izdajalec. Proti volitvam se bo vložil ugovor, ker se niso pravilno vršile volitve volilnih moč v občinah.

MOKRONOG GORI.
Mirna, 19. avgusta. Mokronog gori. Ves trg je v ognju.

OGRSKA TRDOVRATNOST.
Budimpešta, 19. avgusta. Ogrska vlada vztraja na tem, da ne dopusti uvoza argentinskega mesa.

IZJAVE KNEZA THUNA.
Praga, 19. avgusta. Vsa politična javnost se bavi z izjavama cesarskega namestnika kneza Thuna ob priliki svečanostnih predstav v nemškem in češkem gledišču na cesarjev rojstni dan. Češki listi izjavljajo, da na češki strani obstoja poštena volja, da pride do miru in to svojo voljo so Čehi pokazali že večkrat tudi dejansko.

RAZDOR MED SOCIALNO DEMOKRACIJO.

Dunaj, 19. avgusta. Praška separatistična socialno-demokratska stranka namerava osnovati na Dunaju podorganizacijo, v kateri se bodo združili tudi dunajski češki socialni demokrati, ki so bili dozdaj organizirani v nemški socialno-demokratski stranki. Na ta način izgubi nemška socialno-demokratska centrala par desetisoč sodrugov.

KONFISCIRANI OGRSKI LIST.

Budimpešta, 19. avgusta. Danes je bilo zaplenjeno Justhovo glasilo »A Nap« zaradi članka o cesarjevem rojstnem dnevu. Župan je listu odtegnil tudi kolportažo.

UVOZ MESA IZ RUMUNIJE SE POMNOŽI?

Bukarešt, 19. avgusta. Tukaj se razglša, da se bo jeseni uvoz mesa v Avstrijo znatno povečal. Ministrstvo je odredilo zgradbo modernih naprav, da se pospeši živinoreja in eksport mesa v Avstrijo.

STRAŠNA TOČA.

Poreč, 19. avgusta. V poreški okolici je toča vse pobila. Škodo cenijo na pol milijona kron. Najbolj je prizadeto seveda vinogradništvo.

VELIKI ŠTRAJK NA ANGLEŠKEM.

London, 19. avgusta. Generalni štrajk železničarjev se silovito razširja. Poštno pošiljateljstvo na Škotsko in Irsko so odšle pod policijskim in vojaškim varstvom. V Liverpoolu je proglašeno vojno pravo. Množica je bila napadla poslopje policijskega ravnatelja in je demolirala. Vojništvo jo je napadlo z bajoneti in razgnalo.

»LUČ IZ ZAPADA« UGAŠA.

Lizbona, 19. avgusta. V Guimaružu v vzhodnih provincijah je prišlo med koncertom vojaške godbe na trgu do resne monarhistične demonstracije. Ko je namreč godba zaigrala republičansko himno, je nekaj vojakov vzkliznilo: »Živela republika!« Vsled tega pa je množica vojake napadla in pretepla, vzklizajoč: »Živio Conceiro!« (vodja monarhistov), »Doli z liberalci!« in zapela monarhistično himno. Došla kavalrija je le s težavo napravila red in več oseb zaprla.

ŠPIJONI.

Krakov, 19. avgusta. Tukaj so zaprli tri špijone, med njimi nekega Bohuslava Houcla, ki je doma iz Morave in je špijoniiral za Rusijo.

STAVKA CESTNIH ŽELEZNIČARJEV V BEROLINU.

Berolin, 18. avg. Berolinski cestni železničarji nameravajo po vzgledu svojih angleških tovarišev uprizoriti veliko gibanje za zboljšanje plač in v ta namen pričeti z velikanskim štrajkom. Zadnje dni so se vršili veliki shodi, na katerih je bilo veliko mladih ljudi v organizacijo sprejetih, tako, da štejejo nekateri odseki do 6000 članov.

NEZGODA LAŠKE VOJNE LADJE.

Neapolj, 19. avgusta. Laške vojne ladje »San Giorgio«, ki je obtičala v skalovju, ne morejo rešiti. Položili so 20 min v globočino podmorske skale, da bi del skale razgnali, toda mine niso imele nobenega učinka, ker je skala iz tuffa in se ne da razgnati. Če ladje ne bo mogoče rešiti, bo škoda zelo velika, ker je ladja nova.

TAJNOSTEN DVOBOJ.

Budimpešta, 19. avgusta. V vojašnici Franca Jožefa se je vršil duel na samokrese med grofom Nikolajem Esterhazy in grofom Osvaldom Wolkensteinom iz Tridenta. Prvi je star 68 let, drugi pa 72. Duel povzroča veliko senzacijo zlasti, ker je vzrok neznan. Sicer pa je duel potekel zelo srečno, ni bil namreč nobeden niti najmanj ranjen.

PONESREČEN AVIATIK.

London, 19. avgusta. Tu se je zvrnil s svojega aeroplana aviatik Ridge in si tako pretresel možgane, da je kmalu izdihnil.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm
18	9. zveč.	734.7	19.5	sl. svzh.	oblačno	
19	7. zjut.	34.0	15.0	sl. svzh.	jasno	0.0
	2. pop.	32.2	27.6	p.m. jzah.	jasno	

Srednja včerašnja temp. 18.5° norm. 18.6°.

0000000000
LETNIK 1912
0000000000
naše

„Družinske pratike“

je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v »Katoliški bukvarni«, prodalci »Katol. tisk. društva«, dalje v trgovini Anton Krisper, Vaso Petričič in Ivan Korencin; v Trstu: prodajalna »Katol. tisk. društva«. Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte io povsod in ne dajte si usiljevati drugih pratik.

AVTOMOBILI
povsod zmagovalci.
LAURIN & KLEMENT
priznано
prvovrstni.
LAURIN & KLEMENT
akc. dr., Mladaboleslav.
Zastopnika: Nikodem & Wetzka, Gradec.

TRŽNJE CENE.

veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 19. avgusta.

Pšenica za oktober 1911	11.48
Pšenica za april 1912	11.65
Rž za oktober 1911	9.49
Oves za oktober 1911	8.62
Koruzha za oktober 1911	8.22
Koruzha za maj 1912	7.69

Zahvala. 2509

Za vse premnoge dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in prerane smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta in sina, gospoda

Matevža Verbiča
pregledovalca vozov na južnem kolodvoru

izrekam tem potom vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najtoplejšo zahvalo.

Posebe se še prav toplo zahvaljujem blagor. g. namestniku kurilnice ter vsem gg. uradnikom kurilnice za časteče spremstvo na zadnjem potu, gg. pevcem za ganljivo petje, vsem darovalcem krasnih vencev in sploh vsem, ki so kakorkoli izkazali blagemu rajnemu zadnjo čast.

LJUBLJANA, 19. avgusta 1911.

Frančiška Verbič
žalujoča vdova.

V vročem letnem času
je priporočati dobro in ugajajočo
osveževalno in mizno pijačo
pripravno za primešanje vinu, konjaku ali sadnim sokovom, za to opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladilno in oživajoče, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepilo. (VIII.)

Izvirke: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, vočjih špicerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami n vinom.

Zalego pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452-49

Preselitev obrti!!!

Prečastiti duhovščini, kakor tudi drugim cenj. odjemalcem javljam, da sem se preselil s svojo obrtjo s Sv. Petra ceste št. 13 na

Francovo nabrežje št. 29,
v prostore pokojnega g. Rupnika.
Priporočam se za daljno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem
2504
Avgust Matè,
čevljarski mojster, Ljubljana.

Dr. Demšar
odpotuje do 8. septembra.

2506

Trgovina potrebščin za šivilje itd.
pri nizki ceni „žargi“
se nahaja sedaj nasproti poprejšnje trgovine.

2508

„Slovenska Straža.“

Slomškov dar čez 20 K:

Po podružnici Sv. Jurij ob južni železnici, nabrano na primiciji č. gospoda Frana Kompolškega, Sv. Jurij ob južni železnici, 40 K 23. vin.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Nabrano ob priliki otvoritve »Ljudskega odra«, Ljubljana, 12 K 22 vin. — Darovala »nevesta« po frančiškanskem samostanu v Ljubljani 10 K. — Peter Urbanc, Sv. Štefan n. Z., 180 K. — Mesto običajnega »likofa« fantom, darovala nevesta Marija Bohinc iz Sebenj pri Križah, 10 K. Neveste, posebno družabnice Marijine, posreduje v enakih slučajih za Slovensko Stražo!

Prispevki podružnic:

Podružnica v Starem trgu pri Ložu 44 K 65 vin. — Podružnica v Velikovicu 100-52 K. — Podružn. v Svetinjah 20 kron. — Podružnica za Sp. Mislinjsko dolino, sedež Pameče, 56 K 50 vin. — Podružnica v Ljubnem 16 K 20 vin.

Uvažujte! Ponovno prosimo vse podružnice »Slovenske Straže« in vse somišljenike, naj skrbijo v svojih krajih, da se povsod razširijo naše vžigalice v korist obmejnim Slovincem. Rabite povsod naše vžigalice. Opominjajte znanca na rabo naših vžigalic, odločno zahtevajte od trgovcev, naj jih naročajo pri tvrdki Menardi v Ljubljani. Če bi vsak naš somišljenik v tem oziru kaj storil, bi bil dobiček iz vžigalic velik.

Zanesljiva prodajalka

išče službe v trgovini z mešanim blagom. Najraje gre na Štajersko. Ponudbe pod »Štajersko« na upravnishvu »Slovenca«. 2479

POZOR KOLEŠARJI!

Mesto 110, samo po 80 K s »Torpedo« prostim tekom po K 95 — prodajam za reklamo nova prvovrstna kolesa znamka »Stilian-Graz« modeli 1911 s 3 letnim jamstvom, sveže, močne pnevmatike po K 5 —, 6 —, 7 —; cevi po K 3-50, 4 —, 5 —. Vse potrebščine, popraviljanja, emajliranje in poniklanje poceni. Pošilja se po povzetju. Obroki izključeni! Cenik zastoj in franko! 1185

Tovarniška zaloga koles in šivalnih strojev
H. Weissberg, Dunaj II.,
Unters Donaustraße 23 III.

Dva mizararska pomočnika

se takoj sprejmeta proti dobri plači. Ant. Mervar, mizar, mojster v Trbovljah na Štajerskem. 2480

Oddajo se takoj v najem

**gostilniški prostori
in hotelske sobe
na Bavarskem dvoru.**

Pojasnila daje

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani.

Vprega za dva konja in lepa napol pokrita kočija

se poceni prodaja. Poizve se v Kolo-dvorski ulici 31. 2483

JANEZ ŽLEBNIK, Vižmarje št. 41
pošta Št. Vid nad Ljubljano
kupi reze in zmešane
ženske lase po najvišjih cenah. 2221

Velecenj. gg. odjemalci!

Dovoljujeva si Vam naznaniti, da je od nas izstopil gosp. A. Kremsir in da je sedaj naš zastopnik samo gospod

Fran Remic iz Ljubljane

kateremu blagovolite Vaša cenjena naročila za nas le njemu rezervirati.

Spoštovanjem

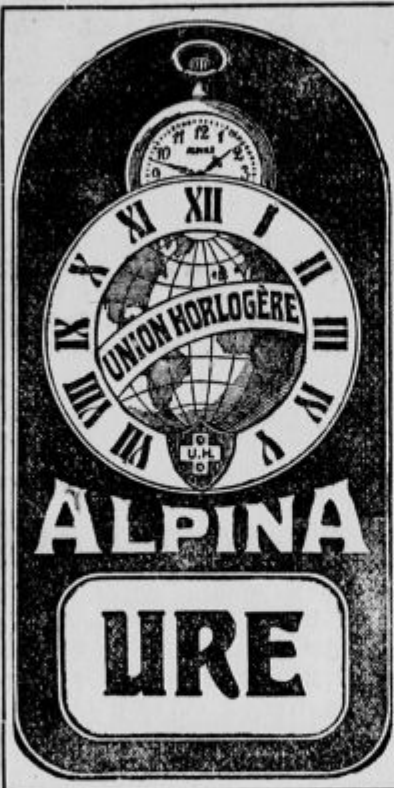
Brata Wortmann

Sušak — Reka. 2245

D^r. med. August Levičnik

Ljubljana, Sodna ulica št. 11

odpotoje 24. avgusta. — Početek ordinacije se posebej naznani. 2497 2

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Franc Čuden, urar
Ljubljana, Prešernova ulica 1

samo nasproti Frančiškanske cerkve

je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »Union« v Genovi in Bielu on torej lahko po originalno tovarniških cenah garantirano zanesljive, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno znane

Alpiña ure

z matematično preciznim kolesjem v zlatu, tula, srebru, nikeljnu in jeklu

prodaja. 637 1

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

Priporočamo
novo trgo-
vino z
manufaktur-
nim bla-
gom

J. CIUHA
preje Jesih & Windischer

Ljubljana
Stari trg št. 1
(prej bazar)
postaja elektr. železnice.

Št. 13595

Prodajalka

se sprejme za 15. oktobra v glavni tobačni zalogi na deželi. — Prosilke, katere so večje šivanja, naj to v ponudbi pripomnijo. — Kje, se izve v upravnishvu »Slovenca«. 2501 3

1 ali 2 učenca

se sprejmeta v pouk za mizar, mojster, nastop takoj. — Andrej Kregar, mizar, mojster, Vižmarje nad Ljubljano. 2467

Razglas

o sprejemu učencev v kmetijsko šolo na Grmu.

Meseca novembra se prične na Grmu novo šolsko leto za učence zimске in letne šole. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca in je namenjena kmetijskim sinovom iz poljedelskih in živinorejskih krajev. Letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena v prvi vrsti mladeničem iz vinorodnih krajev.

Za šolsko leto 1911/12 je popolniti 20 prostih mest in sicer po 10 za učence zimске in za učence letne šole. Razen tega se sprejemajo v šolo tudi plačujoči učenci, ki plačujejo za hrano in stanovanje v zimski šoli po 150 K in v letni šoli po 300 K na leto. Prošnji za sprejem in za deželne ustanove je priložiti: 1) rojstni list, 2) zadnje šolsko spričevalo, 3) zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti, 4) izpričevalo o lepem vedenju in 5) izjavo staršev ali varuha, s katero se zavezujejo plačati stroške šolanja. Prošnja, ki je koleka prosta, je poslati ravnateljstvu šole na Grmu

do 15. septembra tega leta.

Prosilci, ki se morejo izkazati s tistim znanjem, ki ga daje prvi tečaj zimске šole, se lahko sprejmejo v drugi tečaj zimске šole. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole na Grmu.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 8. avgusta 1911.

P. n.

S tem se usojam svojim cenjenim odjemalcem, kakor tudi slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem z današnjim dnem preložil svojo

trgovino z usnjem

na

Sv. Petra cesto št. 23-25

kjer bodem kakor dosedaj postregel svoje cenjene odjemalce v največjo zadovoljnost.

Pričakujoč nadaljne naklonjenosti beležim

z odličnim spoštovanjem

K. A. Kregar.

Ženitna ponudba.

Samski mladenič, ki je prišel iz Amerike, star 32 let, se želi seznaniti z gospodično od 20 do 30 let staro, ki bi imela posestvo ali pa vsaj okoli 3000 K denarja. Le resne ponudbe s sliko, ki se takoj vrne, naj se pošljejo do 15. septembra pošto ležečo Novo mesto A. D. 180. 2470 2

Dekle

poštenih staršev, pridna, zanesljiva, pripravna za hišna opravila, ki zna nekoliko šivati, se lahko takoj sprejme na deželo po dogovoru. — Naslov se izve pri upravnishvu »Slovenca«. 2494 5

Dobro ohranjeni

portali

obstoječi iz treh izložbenih oken in dveh vrat z brušenim steklom, se prodajo skupaj ali posamezno po nizki ceni radi prenovitve prostorov. Poizve se pri tvrdki Anton Krisper, Ljubljana. 2498

2 učenca

za krojaški obrt se takoj sprejmeta pri I. B. Sv. Petra nasipu št. 3. 2449 (4)

Učenca

za trgovino mešane stroke in deželni-mi pridelki sprejme Friderik Skušek, trgovec v Metliki. 2437 (3)

Zanesljiva učenka

se takoj sprejme v trgovino s papirjem Marija Tičar Ljubljana, sv. Petra cesta, št. 26. 2186 3

Hiša

se prostovoljno prodaja na lepem prostoru, z velikim vrtnarskim vrtom. Cena po pogojih. Kdor hoče živeti v miru in na dobrem zraku, naj ne zamudi ugodne prilike. Odda se tudi stanovanje s 3 sobami, 1 kabinetom ter z vsemi pritlikljammi. — Poizve se v upravnishvu »Slovenca«. 4348 4

Orehova debla

se iščejo za zdaj in za pozneje v nakup. — Tudi se kupi večja množina oglja. — Ponudbe z naznanilom množine, cene in dolžine in debelosti debel naj se naslovijo: »Trgovec z lesom loti« na upr. lista. Posredba se nagradi. 2502

Išče se pošteno, zdravo, 14 do 16 let staro dekle kot 2464

učenka ali pomočnica

za Glavno zalogo tobaka. Angelj Casagrande v Ajdovščini (Primorsko).

MARXOVÉ EMAIL

in glazure za tla izborne specialitete, ki se naglo suše in jih vsak lahko rabi.

Zaloga tovarne za lake

udvika Marxa

2232 pri tvrdki BRATA EBERL, LJUBLJANA. 12-1